

Reuerendissimi ac serenissimi principis Ernesti, vtriusque Bauariae Ducis, in Leodiensium Principem cheirotonia, illiusque in suam Ciuitatem, ac reliquas Leodinae patriae vrbes, solennis inauguratio : In quibus omnibus, praeter optimi Principis populiq[ue] officiosissimi mutua studia, variae etiam Eburonum Prouinciae antiquitates, caeteraq[ue] id genus memoratu digna, tum carmine, tum soluta oratione explicantur. His accessit Tractatus de Boiorum origine, rebus gestis, & Bauariae praestantia.

<https://hdl.handle.net/1874/431468>

3

REVEREN^s

DISSIMI AC SERE-
NISSIMI PRINCIPIS ER-
NESTI, VTRIVSQUE BAVARIAE
Ducis, in Leodiensium Principem *χεροτονια*,

illiusque in suam Ciuitatem, ac reliquas

Leodinæ Patriæ Vrbes,
solennis

INAUGVRATIO.

*In quibus omnibus, præter optimi Principis, populique of-
ficiosissimi mutua studia, varia etiam Eburonum Pro-
uincia antiquitates, ceteraque, id genus memo-
ratu digna, tum carmine, tum soluta
oratione explicantur.*

His accessit Tractatus de Boiorum origine, re-
bus gestis, & Bauariæ præstantia.

A. Iohanne Polito Leodio.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Gymnicum, sub Mono-
cerote. M. D. LXXXIII.

REVERENDI

ISSIMI AC SERENISSIMI

PRINCIPIS ER

DUCE IN

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO

REVEREN-

DISSIMO. ILLV-

STRISSIMIS, ET SERE-

NISSIMIS PRINCIPIBUS, AC DO-

minis Ernesto, Episcopo Leodiensi, Administratori

Hildesheimensi, Frisingensi, & Stabulensi, Duci Bul-

lonensi, Marchioni Francimontano, Comiti Loffensi.

Longiensi, Hornensi, &c. necnon Guilielmo & Ferdi-

nando Comitibus Palatinis Rheni, vtriusq; Ba-

uaria Ducibus, &c. fratribus Catholi-

cissimis, Dominis Clemen-

tissimis.

IV mecum dubitavi,
Heroës inuidiissimi,
facturus ne operepre-
tium essem, si exopta-
tissimæ illius Princi-
pis mei ad Leodinæ

patriæ Primatum electionis, celeberrimæque inaugurationis triumphos ab initio describerem. Quippe cum certo mihi persuasum foret, non defuturos eos, qui in Principem & Patriam grati, officiosis illa scriptis, & nostri sæculi hominibus, & memori aliquando posteritati mandarent. Qua in re dum ni-

EPISTOLA

nil omninò, aut cunctatius sanè quàm
 par esset, procedi intelligerem, non abs-
 re facturum me existimaui, si eum cla-
 rissimi Principis ingressum, qualem
 multis ante sæculis Eburonum non vi-
 dere Ditiones, literarum monumen-
 tis commendarem, vt Celsitudini præ-
 fertim Tuæ, inuictissime Guilielme
 Noricorum Dux, cæterisque Stemma-
 tis tui Principibus, qui grauissimis de
 causis remorati, huic triumpho non
 interfuere, aliqua saltem ex parte in-
 notesceret, quibus Ernesti fratris Celsi-
 tudinem votis omnes Leodinae Pro-
 uinciæ ordines exoptarint, quo cum
 gaudio, hunc sibi electum Principem
 viderint, quanto denique cum plausu
 ac festiuitate, solenni pompa, Ciuitati
 ac Patriæ suæ sese inaugurantem exce-
 perint: præsertim cum ea C. T. conspi-
 ceretur maiestas, atque amplitudo,
 tam denique obnixum officiosissimi
 erga ipsum populi studium, quale vix
 vllam ante hac ætatem vidisse credibi-
 le fuerit. Quis enim non admiretur
 splendidissima illa Principum C. T.
 Serenissime Erneste, honoris gratia
 con.

constipantium agmina ? tam insuper
 sedulum optimatum populiq̄ue oc-
 cursum ? tot festiuas faces ? tot ad om-
 nia compita incredibili apparatu spe-
 ctatorum edita miracula ? aliaq̄ue id
 genus innumera, quæ tibi Patriæ Ordi-
 nes, officiosa quadam ambitione con-
 certantes, miro animi feruore obtule-
 runt ? Quam certè festiuitatem, quis
 prohibet vel magnificentissimis Ro-
 manorum triumphis aut comparare,
 aut etiã aliqua ex parte præferre ? Nul-
 lus enim inter ipsorum triumphos
 commemorari credo lætior potest,
 quàm Scipionis illius Africani, Anni-
 bale deuictò, & Carthagine vlttricibus
 flammis deleta, nullus autem celebri-
 or, quàm P. Acemilij, Persa Macedonũ
 Rege, iusta acie victò, captoq̄ue. Sed
 casorum, oculis spolia spectare, homi-
 num capita pilis præfixa, catenatum
 misero spectaculo hostem, incondito
 saltu victis insultantem militem, læ-
 tius profectò dici non potest, quàm tot
 Illustrissimorum Ducum intueri vul-
 tus, nobilissimas cernere pompas, tot
 egregijs Satrapis, nobilibus Pueris, con-

spicuis equis admirandas, tot, inquam,
 ornatissimas Legationes, Primatum
 complexus, aulicorumque Procerum
 cæremonias. Atque inter hæc tantam
 vel è longinquo accurrentis populi
 multitudinem, vt neque ea frequentia,
 aut animorum studio ad Cleopatram
 Aegypti Reginam, concursum olim
 fuisse crediderim, cum prodigioso il-
 lo apparatu ad M. Anthonium in Ci-
 liciam, aurea naue, remisque argenteis
 per Ciduum amnem, ipsa Veneris spe-
 cie veheretur. Neque hic Augusti Cæ-
 saris triduanam quis mihi commemo-
 ret triumphum, quod magnum qui-
 dem ac memorabile licèt extiterit, me-
 dio tamen qui Actiacus dicebatur, ma-
 ximè contaminatus est, in quo scilicet
 cæsorum etiam ciuium monumenta
 quædam, non sine multorum dolore,
 ac gemitu spectata fuerunt, quæ certè
 omnia, & humanæ fortis commiseratione,
 ipsis etiam victoribus lachry-
 mas ciebant nonnunquam, & tristi pe-
 riculorum recordatione, intuentibus
 horrorem frequenter incutiebant. Il-
 lic igitur aliena calamitas crudelem
 oculis

DEDICATORIA.

oculis adferebat voluptatem, hic verò, vna singulorum lætitia, eodemque animorum sensu, cuncta serenabantur. Illic insuper offenso, aut irritato hoste, subinde bellum priore atrocius imminebat, vel si frænatus is esset, non nisi vnius gentis arma pro tempore reprimebantur, hic verò stabilem æternamque pacem certissimo sibi promittebant omnes. Persuadebat id nobis nobilissimæ vestræ familiæ præcellentia, & ab animorum generosa indole, innatum iusti desiderium, quibus C. V. eximiè dotauit natura, auxit educatio, firmavit consuetudo. Nouerant etiam omnes, ijs vos maioribus, eo sanguine satos, qui ab Regibus & Cæsaribus foelicissimè progeniti, virtutum suarum cumulos omnes, in vestrum vnoquoque deriuassent, non ignari illius Horatiani:

*Est in iuuentis, est in equis patrum,
Virtus, nec imbellem feroces
Progenerant aquila columbam, &c.*

Inuictissimus enim vester ille parens
Albertus, tanta cum subditorum gra-
tia,

tia, tantaque cum laude vitę suę cursum exegit: vt neq; Cęsarıs Augusti felicitas, neque Fl. Vespasiani clementia, neque Alexandri Seueri integritas, aut Scipionis Africani continentia, in eo vnquam fuerit desiderata, adeo in illum conueniebat istud Homer. ^{huse, Mé-} ^{ryas.} Qui etiam vel hoc nomine, prædictos omnes faciler antecellebat, quod melioribus annis natus heros, fidei ac auitę Religionis, velut alter sui temporis Athlas, subiectas sibi vastissimas Bavaricę ditiones, vel in turbulentissimo conspirantis Germanicę statu, aduersus quauis imminetia pericula, fortiter adferuerit: Mater autem Anna, præter Ferdinandi Cęsarıs inuictissimi sui parentis incomparãdas imagines, tanta in rebus agendis dexteritate, modestia, atque pietate semper enituit: vt ea vna, nec Penelope ipsa castior, nec Claudio religiosior, nec Cornelia Gracchorũ nobilior, aut Alceste viri amantior, vel Niobe denique fecundior vnquam extiterit. Quę pulcherrima prole parens subinde facta Prouincię nostrę salutis, in eo cõsuluit maximẽ, quod

te no.

DEDICATORIA.

te nobis InclYTE Erneste, cælitus refer-
 uatum Principem, prosperiore aliquã-
 do partu protulerit. Sciēt proinde mor-
 tales, nondum omninò deploratã esse
 meliorum temporũ spem, postquã
 Stemmate clarissimos Duces, Religio-
 ne pientissimos, familiæ viribus, atque
 industria præstantissimos, necdum sibi
 deesse intellexerint : si per sæuissimas
 furentium animorum tempestates, ad
 Reip. Christianę præsidium natis Prin-
 cipibus, suaptè virtute vti concedatur
 verũ, vt Homeri verbis vtar cum ταῦτα
 δεῶν ἢ γένεσι κέται. de his plura dicere
 supersedebimus. Vobis igitur inuictis-
 simi Principes, hoc quaecunque mu-
 nusculum offero, non quòd illud ad eò
 dignum censeam, vt tantorum simul
 Principum, coniuncto indigeat patro-
 cinio, sed arcta illa inter vos eiusdem
 familiæ, animorumque necessitudo fa-
 cit, vt quod vni vestrum honoris, atq;
 triumpho delatum est, reliqui & sibi id
 factum non iniuria existiment. Quæ
 etiam res efficit, vt vos simul alloquen-
 do, vnicum tantum Principem com-
 pellare me putem. Nam & Castori ac
 Pollu.

Polluci fratribus indiuidui inter ip-
 sos amoris ergo, tanquam vni Di-
 uo, superstijosa litauit gentilitas. Et
 Marcum Anthonium, ac Aelium Ve-
 rum Imperatores, ob mutuam qua
 inter se deuinciebantur amicitiam,
 deò Populus coluit, vt diuos fra-
 tres nuncupauerit, ipsorumque san-
 ctiones, ob vno solùm Principe pro-
 manatas existimarit. Quibus acce-
 dit, quòd sempiternæ memoriæ Al-
 berti parentis vestri exemplo, bona-
 tum artium fautores præcipui. ab in-
 cunte ætate fueritis, vt nemini mi-
 rum videri debeat, si liberalium cul-
 tores studiorum, omnes sint vobis a-
 nimo, ac beneuolentia addicti. Su-
 mite igitur Magnanimi Fratres, affe-
 ctus hocce nostri erga Celsitud. V. te-
 stimonium, quod iam vnà cum scri-
 ptore vobis mancipatum est, neque
 enim seruorum tantùm personæ in
 Dominorum sunt potestate, verùm
 & ea quæ sunt peculij. Quod si ab I.
 V. Celsitud. probari intellexero, ani-
 mum ad maiora haud dubiè perfici-
 enda addideritis. **DEVS** Optimus
 Maxi.

DEDICATORIA.

Maximus I. V. Celsitud. Inuictissime
Principes, nobis ac toti Reipublicæ
Christianæ quàm diutissimè incolu-
mes tueatur.

Illustrissimarum V. Celsitud.'

deditissimus Cliens

Johannes Polius
Leodius.

CLARIS

CLARISSIMI ET
CONSULTISSIMI DOMINI
GODEFRIDI TAXII I. G. NEC.
non Sereniss. Principis Leodien. Con-
siliarij ac Referendarij, necnon
Cancellarij ac Locumtenen-
tis Stabulensis, Car-
men.

*ut strenuus
morsus nit*

DV M Livijs fera bella canit, dū praelia Caesar,
Inclita magnificis decoratur Roma triumphis.
Quid magnus foret Alciades? quid strenuus Hector?
Græcia quos tantum miratur, & Itala tellus?
Obruta tot procerum tenebris pia fama iaceret
Scriptorum ni docta manus comitante Minerva.
Fortia facta virum memori transmitteret ævo,
Perge Polite igitur, quo te vocat ardua virtus.
Scandere, & insignem Patriam, nomenq; genusq;
Principis ERNESTI ventura in sacula condas.

SEBA.

SEBASTIANVS DVPHAE
VS ANGLVS, SPIRITVALIS
Curiae Leodiensis Aduocatus clarissimus,
ad Iohannem Politum, artium
I. V. Licentiatum.

Rupe sub Ascrea nunc es lapis arte politus,
Qui penitus licens asperitate cares.
ermo tuus nihil est aliud quam farrago leporis,
Sic Zephiro dulci singula verba fluunt.
Nulla solæcisimo loca sunt, ita cuncta coherent,
Fædæq; barbaries, non fuit ansa segni.
Porro, quam laudem tua carmina tersa merentur?
Subsisto, non est dicere posse meum.
Laudo tamen, quantum iustus concedit Apollo,
Et mea quam veneror Musa, meusq; labor.
sed quid ego blefus, coner laudare Mineruam?
Laudent qui possint, & magis arte valent.
tamen, hoc vnum sincero corde fatebor,
Dicere non dubitem, vena Maronis adest.
Ergo cresce vigens, & Macenate secundo,
Quo pede cæpisti perge placere bonis.

AD HVNC IOHANNIS PO-
LITI LIBRVM, ROBERTI
Quercentij, Collegij B. Iohannis
Euang. Leod. Cannonici,
Profopopæia.

Liber, imprimisq; pete alta Palatia, nostri
Principis ERNESTI, prospera cuncta precæs.
Vade,

*Vade, age, nec dubites, venias quin gratior illi,
 Sat scio, plausibili suscipiere manu.
 Hic quoque te insignem Guilielmi confer ad Aulam,
 (Dux Bauaros magna sub ditione regit)
 Vt cui non licuit fratris spectare triumphos,
 Te legat, in scriptis se exbilaretq; tuis.
 Tam manifesto etenim paucis quaq; ordine narrat,
 Vt se oculis Lector cuncta videre putet.
 Perge igitur, nec te differ prabere legendum,
 Principibus claris talia scripta placent.
 Hac ratione tuo poteris prodesse Polito,
 Qui studuit te sic arte polere sua.*

DOMINI ET M. LAVREN-
TII BALISTAI, LEODIENSIS AR-
chipresbyteri, Carmen dicolon
ad M. Iohannem Po-
litum.

C Arpere Meonij diuina, poemata vatis,
 Nullus Castaly fontis amans potest.
 Næuig; exanlato ducis alto Marte labores
 Arguta cecinit Dulichij lura.
 Cur modo Parthenoo tumulatus cespite, floret
 Grandi per latias laude plagas Maro?
 Num quia Dardaniy laudes Ducis intulit astris,
 Eius grandiloquis gesta canens modis?
 Obruta magnanimi cum conpore fama iaceret
 Alcidis, superi grande decus Iouis:
 Hanc sacer Oeteo ni diripuisset ab igne,
 Admoto graphio laurigerum chorus.

Cecropiæ Musarum arces laudantur Athenæ,
Astræa titulis, Sparta nutrix viget.

Eloquij pater in celebres, & Marte potentes,
Oris larga sui flumina dissipat.

Quem non Ausonios cedro signare triumphos,
Et præclara iuuat facta Quiritium?

Conticeant Musæ, digito premat ora disertus,
Cadant historicum desidia styli:

Cymmerijs vrbesq₃, ducesq₃, & sacra tenebris,
Inuolui subito conspicias gradu.

Perge itaque, & quonam cœpisti, dirige gressum,
Heroum potis es laudibus immori.

Perge Polite tui monumenta decor a polire,
Parnassi resono culmine Principis.

Te iuuat aduentum Latio splendore, celebrem
ERNESTI, Clario vate loqui duce.

Auguror aligarum circum tua tempora centum
Argi aptasse oculos, Maiugenam tibi

Heroas quibus insignes & sanguine claros,
Posses perspicuo cernere lumine.

Imò aures totidem, fusas quibus vndique laudes
Haurires, tibi vix de fore dixerim.

Nam nihil exactum, vel in auras ore recussum,
Quod non Musæ tuo pollice strinxerit.

Quin etiam exertam, vel in imo corde retrusam
Plebis Legiata letitiam notas.

Sic meritis Heroa tua, sic laudibus Urbem,
Sic res, macte animo, peruehe patrias.

Vena fluit, tua scripta placent, age tramite recto,
Boj castra Ducis Norica permeent.

Quis

*Qui tibi gymnastes fuit hactenus, encomiastes
Morsus hinc reprimens z oileos erit.*

ANDREAS DE SOMME,
Poëta Leodius, M. Iohanni
Polito.

*Non fuit ex Musis ERNESTO Principe digna
Visa Ioui, genuit Iupiter inde tuam.*

SONNET:

Dudit Seign. au mesme
Auteur:

Voicy ce grand Poly, ce braue champion,
Qui premier des Liegeois tout pouldré
nous amenne,
Le Dieu Patarien, & la sainte neuffaine,
Honorant par ses arts toute sa nation.

Voicy dy-ie celuy, qui desiant Cloton,
Lachesis, & encor de leur seur inhumaine,
L'homicide couteau, se plante sur l'arenne,
Pour son Prince affrancir, du tribut de Pluton.

Prince tu es heureux, car la reuire noire,
Ne souillera iamais, de tes faits la memoire,
Et iamais de Poly, ne moureront les vers.

Ainsi q vn fort Atlas d vne espaule puissante,
Il portera le Ciel, de ta gloire pesante,
Et loin, loin, pouffer a ton loz, par l vniuers.

REVE

REVEREN-

DISSIMI AC SERE-

NISSIMI PRINCIPIS ER-

NESTI, VTRIVSQUE BAVARIAE

Ducis, in Leodiensium Principem ΧΕΡΟΤΟΝΙΑ,

illiusq; in suam Ciuitatem, ac reliquas

Leodina Patria Vrbes,

solemnis

INAUGVRATIO.

ILLVSTRIS.
simo fel. memo-
rię Cardinali Ge-
rardo à Groef-
beek, Leodiorū
Principe, 4. Cal.
Ian. Anni 1581.
vita functo, eò
res Eburonū de-

uenerant, vt neque Populus à iustis a-
missi Principis longè clementissimi la-
chrymis temperare posset, neque per-
turbatissimorum temporum vrgente
necessitate, à noui Antistitis, qui Rem-
pub. pientissimo Patre orbatam restau-
raret, electione, vltèrius cunētandum

A

existi.

existimaret. Versabatur enim ob octulos, quanto in discrimine, inauditis antea bellorum procellis vicina agitaretur Belgica, quæ Marte iam triluſtri in varias inclinata Religione partes diſſecta, extrema quæque potius perferenda induxerat, quàm ad æquas pacis conditiones, cum ſuſcepti ſemel negotij iactura, vel feſſis animis ſeſe adduci permitteret. Tantaque omnium pertinacia res gerebatur, vt Prouinciarum quæuis opulentiffima, à Meridie ad Septentrionem, per ipſos etiam Oceani accolos Batauos ac Phriſones, bello mota ſuo aut externo cruore maderet, & totis quindecim annis, nihil tot claudibus reliquum, Mars & fortuna feciſſe viderentur. Quieſcebat interim Gallia florentiffima, inque ſumma rerum tranquillitate Regnum illud ampliffimum Henricus III. ciuilibus tandem bellis deſunctus adminiſtrabat. Fruebatur & Germania ſecuro pacis ocio, nec ipſi quicquam hoc tempore metuebatur, pactis inducijs, & Amurathe Turcarum Imperatore, Perſico bello latè implicito. Eandem porro ſtatuſ ſui

Regnorū
& Prouin
ciarū Eu
ropæ ſta
tus. Anno
1581.

sui tranquillitatem, Anglia, Scotiaque
 finitima, ac totius per Aquilonem,
 Danorum, Balthici, ac Suecici maris
 tractus, prosperiore aliquando sorte
 subibant. Et Sereniss. Poloniae Rex,
 peracto nuper Moscovitico bello, di-
 tionum suarum limites, aduersus fero-
 cissimum hostium impetus, fortiter ad-
 ferebat. Hispaniam autem, cum potio-
 ri Italiae parte, maximisque Mediterra-
 nei maris Insulis Philippus Rex Ca-
 tholicus, iam diu summa in pace mira-
 bili quadam dexteritate continebat.
 Quin nec minorem tum Reip. suae se-
 curitatem efferebant Veneti, qui com-
 mutandis per extera Regna mercibus,
 aliquot iam annis totum Orientem
 (cum nullus instaret hostis) tuto perua-
 gabantur. Atque adeo omnia per Eu-
 ropam reliquam quiescebant, ut totius
 Christianae orbis tranquillitas, vnius
 Belgii luctuosa clade, a dijs immortali-
 bus redempta videretur, in cuius etiam
 calamitatem vicini oculos ociose in-
 iecti, amplissimam fouendi belli mate-
 riam, missis hinc inde militaribus suppe-
 tij subministrarent. Accedebat ad haec

Lusitania Lusitania potentissimis Hispaniæ Re-
Castilia gnis recens adiuncta, quæ fatis velut
Regno ad- conspirantibus, tantùm abest, vt finem
iuncta. hisce malis adferret, quin potius obdu-
 ratis iam belli diurnitate animis, sus-
 pecta magis, ac formidulosa Inuictissi-
 mi Regis Philippi potentia, tanto rerû
 successu esse cœperit. Restabat itaque
 sola fermè Eburonum Prouincia, cu-
 ius eo magis curâda erat incolumitas,
 quod Populis, ac Urbibus frequens di-
 tior, inter tot ac tãtas afflictæ Belgij tem-
 pestates, S. Rom. Sedi, Principique suo,
 semper obedientissima perstitisset, at-
 que ob id vnicum oppressæ Religionis
 asylum, cœlitùs his temporibus reser-
 uatum videretur, cui in tanto vicina-
 rum Prouinciarum motu, periculum
 imminere nemo non prouidebat: ni-
 si Antistitis noui electione, pullulanti-
 bus malis, tempestiuè obuiam iretur.
Ernestus Erat per id tempus Illustris. Bauariæ
Bauaria Dux Ernestus, Summi apud Leodios
Dux ad templi Canonicus, qui Hildeshemen-
Eburonû sem, ac Frisingensem Ecclesiam, raris
fines inui- animi dotibus insignis administrabat.
zatur. Hunc igitur singularis præstantiæ ergo
 Eccle

Ecclesiæ Leodinæ Canonici, maturo consilio, propius ad Eburonum fines euocandum statuunt, vt ferente sese occasione, commodius per breuiora locorum interualla, cùm eo de Patriæ rebus communicare liceret. Accedit itaque ad auunculum suum, Illustrissimum Iuliæ, Cliuiæ, & Montium Ducem, nec diu ibi moratus, vt communem cum reliquis Leodij Canonicis residentiam subire vellet, missis ad ipsius Celsit. Legatis, inuitatur. Nec mora, vbi cæli, ac temporis prima commoditas affulsit, quo omnium in se votis satisfaceret, Leodium versus, sese accingit, atque demùm Urbem, ad cuius gubernacula à Dijs immortalibus destinabatur, multis S.C. obuiam procedentibus, frequenti ipse equitum agmine stipatus ingreditur, nono Calendas Febr. sub serum illius diei, tanto siquidem omnium Ciuitatis ordinum plausu, vt quamuis ex virtutū, ac stemmatis ipsius fama, hunc sibi diuinitus reseruatam Principem, populus augeretur: conspecto iam oris eius habitu, insignique morum præstantia, ad

*Ernestus
Leodium
primò in-
greditur.*

*Legatorū
Ducis An-
degauen.
in Capi-
tulo Leo-
diensi ha-
bita ora-
tio.*

firmiorem spei suæ corroborationem, gens præfaga, ac desiderio penè confecta accenderetur. Princeps interea omnium in se studium admirari, benevolentiam colere, ac singulis, qualem & ipse erga populum officiosissimum affectum gereret, non obscuris argumentis testabatur. Expleto itaq; hunc in modum, paucorum dierum curriculo, electioni dies dicitur. Dumque in eo cardine res versaretur, ad sunt Legati Illustrissimi Ducis Andegauensis, qui Dominis electoribus salutem Principis sui nomine postquam exoptassent, hæctenus egregiè semper conseruatam Leodinæ Patriæ libertatem, deinceps maximè curandam multis rationibus commendarunt: eam autem in tanto fluctuantis Belgij discrimine, aliter tueri posse pernegabant, quàm si eum, qui neutrius se partium (quibus vicinæ Prouinciæ disscindebantur) factioni addiceretur, sibi Principem eligerent. Ad ea hoc ferè sensu, Gallico sermone pronunciato, quod nihil quàm ciuilis, ac pendentis consilij plena videretur oratio: breuibus responsum est, Im-
pense

penſe lætari Dominos, gratiasq; quas poſſent maximas, pro Illuſtriſſimi Ducis erga ipſos affectu agere, curandum. que, vt qui propoſitæ libertatis, acerrimi vindices, à priſcis temporibus fuiſent, eam nunc pari vel maiori etiam diligentia, pro virili ſaluam, integram. que præſtarent. Laborabatur interim gnauiter ab Electoribus, nec quiſquam illorum erat, qui nõ in ſuis votis, ſpem omnem, ſalutemque Patriæ repositam arbitraretur. Sciebant etiam cordatiſſimis, ac nobilitate præcellentibus viris, nihil antiquius eſſe debere, quam vt nactam iuxta prouerbiũ Spartam omni qua poſſent ope, conſilio, atque induſtria, aduerſus quæuis pericula imminentia fortiter aſſerent. Totis itaque animis in Illuſtriſſimum Ducem Ernestum multis de cauſis propendebant, ſinguli que ipſorum Leodinæ Patriæ gubernacula, tam potenti ac induſtrio Reſtori, hac rerum tempeſtate non immeritò tradenda cenſebant. Verſabatur enim multorum animis, quàm exactis olim temporibus grata, ac de Leod. Repub. ſemper benemeri.

Capituli
Leod. ad
ad propo-
ſita reſpon-
ſio.

ta fuisset domus hæc Bauarica: Perpendebant vexillos (quamuis multos) ditioni huic Stemmatis illius præfuisse Antistites, qui non insigni aliquo summæ virtutis ædito testimonio, Principatus sui splendorem cohonestasset. Nouerant probè, quã è Rep. foret, cum sibi Pastore deligere, qui vt Hannibal puer, Romanorum olim, ita hic & heresum te iuratissimum fore hostem ab ineunte ætate professus: Religionem pro innata sibi pietate protegere, & Patriam ipsam viribus ac potentissime familiæ præsidio, tueri quàm maximè posset. Succurrebat inter cætera, quanto semper inuicti animi robore fellem. Parens eius Albertus, subiectas Bauariæ ditiones, in medijs etiam Germaniæ tumultibus, in officio continuisset, non ignari illi, Patris mores filii plærunque referre solitum, nec imbellem feroces Aquilas progenerare columbam. Aduentabant inter hæc Leodium, Brabantia Statuum Legati, quibus id muneris incumbibat: vt Leodinegenti cum reliquis Belgij Prouincijs amicitiam, cum vicinarum inter se ditionum

*Statuum
inferioris
Germania
Leodium ad-
uentus.*

tionum necessitudine, tum foederis inter Eburones, & domū Burgundicam aliquando icti sacramento conseruandam, enixè proponerent. Nec latere inferioris Germaniæ Proceres dicebant, quanto semper studio in eam fouendam, Leodini propendissent. Recenti etiā memoriæ obuersari, quanto cum labore atque industria, Illustrissimus fel. mem. Cardinalis à Groesbeek, afflictum tot malis Belgium, ad tranquillitatem statum, intimo quodam animi sui desiderio, reducere conatus esset. Verūm fatis tunc velut obstantibus, prudenter ab eo tentatum, atque exactum Pacis negotium, à Dijs immortalibus in meliora tempora haftenus reseruari. Cuius iacturam in tanta vacantis Leodinae Sedis opportunitate, cōmodius haud reparari posse, quàm Illustrissimo Archiduce Matthia Caesaris filio, in Antistitem electo, multis rationibus comprobare nitebantur. Verūm ad ea proposita, quod paulò quàm expederet, ferius Legati aduenissent, cūm vix quicquā responderi posset, re infecta, domum reuerterunt.

Populi affectus.

*Ernestus
vtriusque
Bavariæ
Dux, Ebu-
ronū Prin-
ceps decla-
ratur.*

Tanto autem inter hæc animi ardore
populus sui desiderij complementum
expectabat, vt omnia vrbs meditullia,
ac singulos penè fori, summiq; Templi
aditus, sui numerositate obstrueret.
Nec deerant ex plebeis, qui impresso
affectui imperare non valentes, salu-
tem suam periclitatam iri in propatu-
lo dictitarent, si alius quispiã Illustris-
simo Bavariæ Duci, Electorum votis
in Principatu præferretur. Alij bona
spe, & confidentia pleni triumphum
ante victoriam, quam certo sibi pro-
miserāt mutuis acclamationibus con-
gratulabantur. Longa interim à Sum-
mi Collegij Canonicis, consultatione
habita, subducto omnium calculo, Se-
renissimus Ernestus Bavariæ Dux, Spi-
ritu sancto collaborante, Leodinae Pa-
triæ Princeps, & Antistes declaratur 2.
Cal. Febr. Anni 1581. Quod vbi in Ae-
de Summa, eminus Populo, tribus ex
more idiomatum varietatibus est re-
nunciatum, ilicò tanquàm præ gaudio
immoderato, obortum murmur to-
tius Ciuitatis, ac suburbij compita sic
peruasit, vt magna hominū pars pro-
prij

prij status ac decoris oblita, inter infimæ plebis catones exultabunda cursitaret. Et optimus quisque totius vitæ suæ votis abundè iam satisfactum arbitrabatur, quòd talem sibi dexteriori aliquando forte electum Principem videre licuisset. Cernere tum erat Pop. Ro. facies, quum ad Imperij fastigiũ recètes electos Cæsares Augusti acclamatione crebrius salutarent, & Imperatori Tacito, hanc vocem, QVIS MELIVS QVAM LITERATVS IMPERAT? subinde ingeminarèt. Per diuersas etiam fori partes, accensũ ignes micabant, quorum flamma nitro perfusa, bellicum fumũ tanta densitate emittebat, vt superiores aëris regiones intensissima sui caligine, ad instar ferè noctis obscuraret. Personabant interim maioris molis campanæ, & à fori parte ex triginta duobus Ministeriorũ Collegiis decemviri, quatuor autem balistariorum Urbis societates, in Campo Floræ crebris sclopettarum ictibus nouo Principi aggratulabantur, quos omnes singulari sua humanitate hilares, liberatiq̃ munere dona-

*Leodiësis
Pop. mirus ob electum Prin-
cipẽ plausus.*

natos, Sereniss. Princeps domū remi-
 sit. Quibus hunc in modum pactis, in
 Reuerendi ac Generosi D. Guinandi à
 Vvingarde Leodien. Præpositi cœdibus,
 Electores Canonicos, prandio magni-
 ficentissimo excipit, & proximè instan-
 te Purificationis solemnitate, Suppli-
 cationi publicæ, ac sacrosancto sum-
 mæ Missæ sacrificio, cereum cum reli-
 quis manu gestans, deuotissimè inter-
 fuit. Dum itaq; plusculi temporis mo-
 ra, omnium Patriæ ordinum deside-
 rio indulget, nihil tum ab ipso huma-
 nitatis, tum à Populo relictum est offi-
 cij, quo minus amor ille mutuus, cun-
 ctis testatissimus redderetur. Cùm eti-
 am Leodinæ Urbis artifex quisq; præ-
 stantissimus, Poëtæ, ac Musici, omni-
 qua possent sedulitate, clementissimi
 Principis laudes decantarent: iuuit &
 nos sequentes ludere versus:

*Amor mu-
 tuus.*

*Inclyte Casareo Dux, & sate sanguine Regum,
 Grata refers ERNESTI tuis, quem Norica tellus,
 Magnanimis quondam multos regnata per annos
 Regibus, inuictæ Proauorum Stemmata, fines
 Mittit Eburonum, patria virtute, potentem
 Imperio populum, tranquilla in parte tueri.*

Sume

Summe igitur facilis Princeps mea carmina, Regi
 Liligero, celebri quondam nec spreta Gerardo.
 Qua tibi promit amor, qua non peritura voluntas
 Aspice sollicito signantem pectore turbam,
 Principis ora sui : tanquam Ioue missus ab alto
 Ipse fores terris, per quem inclinata vigeret
 Religio, Patriæq; decus, nomenq; maneret.
 Non tanto applausu Tacitum Romana iuuentus,
 Audyt esse Ducem, claris licet illa triumphis,
 Edomitum Patrias sub leges cerneret Orbem.
 Illa velut mirata Numam, geminosq; Catones,
 Fulmina Scipiadas belli, & te maximè Caesar
 Imperio, sic te Princeps ERNESTE feroces
 Condrusij, te Centrones, & fortis Eburro,
 Exultant dare iura suis, & condere leges.
 Erige sublimes felix Eburonica vultus,
 Alma parens, natale solum, tibi candidus exit
 Iste dies, festa decorandus fronde corona.
 Tu quoque pone metum, bellis agitata cruentis
 Belgica, tam nostris præbens sua lumina Tyan
 Montibus, insignis radijs virtutis, & aequi,
 Tristia vicino depellens nubila celo :
 Aërea tranquilla renouabit tempora vita.
 O Deus alme Pater, nostri cui cura Penates,
 Qui Clerum atque Urbem, Leodina Palatia seruas,
 Cuiq; diu Imperium stetit hoc, cui legia sacro
 Thure litat, tue are virum, longosq; per annos,
 Hoc Duce pulsa quies redeat mortalibus agris.
 Grata redux Astræa soror, probitasq; fidesq;
 Floreat, & cæca soluant formidine terras.

Populo

Populo autem Leodiensi hæc vernaculis carminibus scribebamus :

Demânde tu Liegeois si la guerre enflammée,
 Dessouz ce Prince humain, se verra consommée?
 Ouy, n'en doute point, celuy n'aime discord,
 Qui des ses ieunes ans à chery la concord,
 Proueu que les humains, auuglez de malice,
 De leur mesmes ne soyent souillez de malice.
 Il à chery la Muse, & desireux d'auoir,
 A ses rares virtus, compaigné le scauoir :
 Prince tressoucieux, es Prouinces Lointaines,
 Mentesfons s'est baigné aux secrets fontaines,
 Du Dieu Patarien, afin que sans mespris,
 Des vertus & d'honneur il remportast le pris.
 Il r'estoit reserué de Dieu qui tout regarde,
 Peuple, pour maintenir tes terres souz sa garde.
 Cogneis doncques Liegeois la main du toutpuissant,
 Qui te voit à toute heure, & te rend florissant.
 Garde les bonnes meurs Peuple de hault couraige,
 Puis que tu as du Ciel les faueurs en partaige.
 Fuy tout ambition. & l'iniuste proces,
 Ne permets des meschans punis les exces.
 Aime de ta Cite l'vniou tant louable,
 Qui de tous estrangiers ta rendu admirable.
 Porte au Prince bon ceur cela veult la raison,
 Soit au temps fortune, soit en l'autre saison.
 Car iamais du plus fort ne fleschis aux alarmes,
 Quât pour tō Prince en camp, tu prins les iustes armes
 Pren

*Pren doncques bon courage, & reuere son lieu,
Qui honore son Prince, il honore son Dieu.*

Anni dictæ electionis tempus, in
hoc diffi. ho contine-
batur.

*Tristia peLLe proCVLprastans EbVrnica teLLis,
TVia sVb Ernesto PrInCIpe seMper erIs.]*

Postquam autem nullus finis aut
modus indulgendis affectibus impo-
neretur, labente paulatim tempore,
Princeps prudentissimus reditum co-
gitat, vt rebus in Germania ritè com-
positis, curisque externis vacuus, maio-
ri mole in Leodina Patriæ gubernacu-
la incumberet, ac suis tandem redux
optatissimus adueniret. Tertio itaque
Idus Februarij, hiberna fauente aura,
Leodio digreditur, quo etiam die Sta-
bulensis ei administratura, ne quicquã
solicitantibus, alijs plerisque miro Ele. Ernestus
lectorum consensu, concredita est. Eburoniæ
Tantum interim potuit apud corda. Princeps
tissimos ciues Illustrissimi Ducis fa- sit Admi-
ma, atq; illex virtus, vt perdurante qua- nistrato
drumestris, & amplius Interregni spa- sis.
cio,

spacio, nulla in tam vasto ditionis
 corpore vel confluantibus circum-
 quaque vicinis prouincijs rerum vn-
 quam nouarum eruperit molitio. Qua
 tamen in re, seu Populi erga Princi-
 pem plus valuerit animus, seu prestan-
 tissimi Magistratus vigilantia, siue v-
 trunque dicere oporteat: vix satis scio:
 Clarissimi sanè illius anni COSS. ab
 ipso fel. memor. Illustrissimi Cardina-
 lis à Groesbeek obitu, ad auspiciatam
 hanc inaugurationem, omnibus sedu-
 lè aduigilare, singulis prospicere, pul-
 lulantibus Reip. morbis matura reme-
 dia adferre, noctu, diuque horsum il-
 lorum cursitare, postremò nihil sibi
 ignoscere, quo Ciuitatem & Patriam
 Principe suo orbatam, omni qua pos-
 sent ope in pristinum splendorem vin-
 dicarent. Quorum præsertim opera fa-
 ctum est, vt neque in electionis ipsius
 die, neque toto etiam inaugurationis
 triumpho, in tanta incolarum exter-
 norumque frequentia, vel minimum
 incommodi perpeffa sit Ciuitas, vt Fa-
 bios illos ac Tullios Rom. COSS. suæ
 virtutis splendore iam obscurasse vi-
 dean-

*Leodini
 Magistratus,
 absentem
 te Princi-
 pe, vigi-
 lantia.*

deantur, qui eos vel hoc nomine antecellere absque iactantia dici possunt: quo præclariùs est malis ne nascantur, maturè obuiam ire, quam orta iam, non sine armis, ac ciuium sanguine (vt illi) maximo sæpè Reip. periculo propulsare. Quod igitur in plerisque nationibus præsentis Domini rarò impetrat id ei Patriæ pietas, vltro præstabat *Populi in* absenti, vt gens, natura alioqui bellico. *Principē* sa, ad vnus sui Principis desiderium, *amor &* omnes mentis suæ rationes, omnes a. *Pietas præ* nimi neruos dirigeret. Augebat non. *cipua.* nullos (nec sine causa) amantissimi Ducis diuturnior absentia, perpendentibus singulis, quid in tanto Principe possiderent, quantumque iacturæ Respublica passura fuisset, si eum vnum amitterent, in cuius salute, fortunas suas omnes, pacem, opes, otium, ac vniuersam denique foelicitatem suæ summam non immeritò reposuissent. Ad hæc quo languentis animi sui propensionem vberius testarentur, D. Godefridum Taxis, Serenissimi nunc Principis Referendarium, Legatum ad ipsius Celsitud. in Saxoniam mittunt,

B qui

qui eam de Patriæ suæ ordinibus, omnia benè sperare iussam, ad maturam reditum, omni qua posset sedulitate, atque obrestatione prouocaret. Quis autem referat, quàm sedula pietate, quibus sacris, ac precibus, Numinum fauorem sibi tum demereri populus studuerit? vt illorum benignitate, festiuissimum Principis exoptatissimi reditum, videre aliquando liceret? Admirandum plerisque pietatis exemplū videtur, quòd populi Romani ordines olim quotannis ex voto stipem, pro Cæsaris Augusti incolumitate, in Curtianum Lacum iaciebant, quo sanè Principe nemo vnquã fuit Patriæ charior, nemo in Imperio felicior, multò etiam magis mirum censebitur, quod Cal. Ianuarijs, strenam in Capitolio, etiam absenti mitterēt. Verùm hic populus non superstitione affentatione, sed religiosissima pietate, non prophetis (vt illi) gentilium victimis, sed purissimis votis, nihil aliud à superis æquè optabant, quàm Principis sui reditum, & incolumem, & maturum. Nec ea sagacissimum per se Principem late.

latere poterant, quin subditorum anhelanti desiderio perspecto, citius forte quàm pro negociorum ingenti mole daretur, ad Eburones reditum maturaret. Ad cuius prætereuntis gressum, dictu mirum, quàm Rhenus, ac vniuersa fermè Occidentalis Germania, sese officiosa exhibuerit. Nouerât quippe Regionum illarum Principes, quàm inuicti semper, ac de Romano Imperio benemeriti essent potētissimi Boiorum Duces, è quorū etiam stirpe totius Septētrionis Reges, & Occiden-

Ludouicus Bavarus, Robertus Bavarus, &c. Cæsares. Christophorus Dania, Suecia, ac Nortuegia Rex, &c. Princeps Visetum aduenit.

hactenus semper, ita & in posterum, eas pro solita integritate, ac fide serua-
rent. Ducitur subinde ad D. Hadelini
Canonicorum Collegio insignem Ba-
silicam, in qua TE DEVM Hym-
no hilari voce decantato, actisq; Deo
Optimo Maximo solennibus gratijs,
ad conuiuium Regali magnificentia
apparatum proceditur, cui accumbens
Princeps, insigni ex argento patera
deaurata, ab Oppidi primoribus dona-
tus est, quàm hilarior iam factus, fratri
Ferdinando nequicquam refugienti,
cùm propinasset, ab reliquis etiam per
gyrum conuiuis ex ea bibitum est, di-
cente præsertim Principe primum il-
lud esse munus, quo in Patriæ suæ in-
gressu à suis cohonestatus esset. Inter
ea Aremburgius Princeps Visetum in-
greditur, sed non diu ibi moratus, ad
Abbatiam Veteris (quam dicunt) Vi-
neti, designatum sibi hospitium, Mo-
sa transmissio pergit. Illustrissimus au-
tem Iuliae Dux agrum Heruenssem præ-
terequitans, Herstallium ad Nobilem
Agnetem de Bongart, loci dominam
diuertit. Nec minus inter hæc Dux
ipse

ipse Arschottanus, 16. Calend. Iulij
 Leodium ingressus, cum plerisque di-
 tionum S. M. Hispaniarum Proceribus
 sese ad Illustrissimi Principis occur-
 sum parat. Ingens etiam Leodinæ Vr-
 bis ac Territorij Satraparum primo-
 rumque civium numerus, eo loci ho-
 noris causa tempestivè confluebat, &
 postera micante aurora, totius penè ci-
 vilitatis vulgus, quo cōmodius tantæ rei
 spectaculo indulgeret, densatis agmi-
 nibus, portis sese effundebat. Erat is
 concursus Romano vix absimilis, dum
 populus omnis ad Pauli Aemilij capto
 Persa Macedonum Rege triumphan- *Populi ad*
 tis aduentum, Roma Vrbe turmatim *aduentan*
 spectandi gratia prorueret, nisi quòd *tis specta-*
 illi triumpho, multò prius sanguine fu- *culū quan-*
 so instaurati, amissis in bello civibus, *tus excur-*
 abductisq; miserabiliter captivis, com- *sus.*
 munis fortunæ commiseratione pol-
 lueretur, hæc verò festiuitas, mera gau-
 dia, mera tripudia, nullo luctus confi-
 nio, haberet inquinata. Traiecto ita-
 que Mosa, Herstallium primo ab vrbe
 lapide celebre municipū, vbi prouen-
 tum est, largiori aliquanto planicie,
 nobi.

nobilissimi comitatus agmina prout aut stemmatis, aut officij ratio postulat, ordine disponuntur. Cunctatum est ibi aliquandiu, dum Principes plerique, in assumendis debita serie locis, modestia ad inuicem, ac humanitate, pertinacius certarent. Et ipse Archottanus Dux, Regiæ Hispaniarum Maiestatis in eo ingressu Legatus, medius inter Illustrissimum Ferdinandum Bauariæ, & Guilielmum Iulix, Duces, nequicquam equitare recusaret. Verùm ea lite obtestantium Procerum sedulitate dirempta, Leodium versus iter prosequuntur. Stabant iuxta pontem, qui Secretarius ex vernaculo nuncupatur, ambo Ciuitatis illius anni COSS. vnà cum 22. Leodinae Urbis Commissarijs, ac supremo Scriba. Principem igitur porrò aduentantem cùm conspexissent, ilicò equis demissi COSS. obuiam procedunt, faustum ac iucundum ipsi aduentum congratulantes. Atque ibi Generosus D. Andreas Dans C.S. Gallica oratione disertè cùm salutasset, Clarissimus D. Georgius Gosuinus III. iam COS. vir

Clarissimorum Ciuitatis COSS. aduentanti Principi occursum.

vir & rerum experientia, & Linguarum cognitione excellens, congratulationem huiusmodi Germanicis verbis subiunxit: *Illustrissime ac Generosissime Princeps, Quod res tue haecenus ex animi sententia successerint, letamur plurimum, Deoq; Opt. Max. gratias agimus: orantes insuper, ut C. T. vota ac successus sic dirigere pergat, quo hac in vita honorem atque laudem, in futura autem aeternam ab Altissimo reportes mercedem. Nos vero C. T. perpetuo obedire volentes, eam incolumem, saluamq; pro virili nostra asserere semper studebimus.* Hac finita oratione, Principisque responsione excepta, exponunt Consules morem antiquitatis inoleuisse, ut Eburonum Principes in solenni suae Inaugurationis die, Ciuitati iusiurandum eo loci praestarent, petentes num idem praecessorum exemplo facere foret animus, qui ad id paratum se cum dixisset, praelecta est haec iuramenti forma: *Dominus meus iurabit solenniter in verbo & fide Principis, se integre ob-*

Iusiurandum à Principe Ciuitate praestitum.

tuebitur, nec ea infringet, aut per alios
 infringi patietur. ad ea respondit S. C.
Sic iuro ad pectus Sacerdotale, & ita me Deus amet,
&c. quibus hunc in modum peractis,
 Consules equis denuò cōscensis, Prin-
 cipis latus hinc inde claudentes, iter
 Leodium versus instituunt. Atque hic
 Illustrissime S. C. prudentia maximè
 enituit, dum enim ex dici illius more,
 venia fontibus indulgeri soleat, con-
 currentibusvndique ad implorandam
 delicti remissionem maleficis, inun-
 ctum est, vt scripto petitionum sua-
 rum summam porrigerent: fore vt
 Princeps clementissimus pro ea qua
 præditus esset commiseratione moue-
 retur, ac noxam remitteret. Prudenter
 sanè, ac prouidè id factum, dum per-
 penderet, quanto in tripudio celeberrimi
 illius aduentis causa versaretur.
 Ciuitas populosissima, cauebat igitur
 summoperè, ne quid fortè tumultus
 aut confusionis oboreretur, si ad tam
 numerosam ciuium externorumque
 multitudinem frequens illa fontium
 turba concurrisset. Accedebat ad hæc
 pientissimi Antistitis Religioni mirè
 addi.

*Principis
 pietas, ac
 præcipua
 pruden-
 tia.*

addictus animus, qui varias in factio-
 nes, dissectū Belgium perpendens, non
 ante ipsos in gratiam recipere statue-
 bat, quàm de fidei singulorū ac men-
 tis integritate constaret, ne scabiosum
 in ouili temerè admissum pecus, sano
 adhuc & integro gregi incurabilem
 postmodum scabiem affricaret, & fa-
 cilis impetrandæ veniæ gratia confisi,
 maleuoli, audentius imposterum in-
 cædes, & flagitia ruerent. At verò vbi
 primùm à speculatoribus bombardarijs,
 eminus aduentare agmina con-
 spectum est, illicò tormentorum hor-
 risono boatu, à tribus obiectis porta-
 rum propugnaculis, secundo, tertio,
 ac sepiùs salutantur, tanto quidem im-
 petu, vt aër densissimo accensi, pulue-
 ris fumo obscurari, tremere terra, &
 Mose aqua vehementius concussa, vn-
 dis vehementer æstualet, Cœnobium
 quod à D. Leonardo nuncupatur ap-
 propinquanti Principi, Leodinæ Vr-
 bis suæ clauis à Consulibus offeruntur,
 quas ille modicum penes se retentas
 restituit, dicens Consules clauium sua-
 rū fidis hætenus fuisse custodes, pro-
 inde

*Bellicorū
 tormen-
 torum fra-
 gor horri-
 sonus.*

*Princeps
 oblatas si-
 bi Ciuita-*

*tis clauis
Consuli-
bus resti-
tuit.*

*Ciuitatis
porta ad-
uentanti
Principi
ex more
occludi-
tur.*

inde sperare se, vt parem & in poste-
rum operam, quam priscis tempori-
bus semper, ijs conseruandis diligen-
tissimè præstarent, ad quæ verba ciuili
ore pronunciata, ex animi sui exube-
rante affectu, adiunxit, eandem se vitæ
ac mortis aleam, cum ciuibus suis (si
necesse foret) subire paratissimum, O
principis vocem: non solùm ditionis
alicuius dominio, verùm etiam Orbis
Monarchia digni. Ibi à dicti conuētus
Vestali prima elegātissimo strophio
honoratur. Ciuitati iam proxima, por-
ta ab aliquorū Sagittariorum societate
ex more occluditur, quibus illā præsen-
ti iam Principi vt reseraret, postquàm
secundò, ac demùm tertiò, à Consuli-
bus imperatum esset, actulum iussa ex-
equuntur. Astantibus deinde dictæ so-
cietatis Imperatoribus, quos à Psittaco
terna vice decusso vulgus sic appellare
solet, Regibus insuper atque Capita-
neis, ipsorum vexillo manum admo-
uens, solitum præstitit iuramentum.
Atque hoc tandem ordine Ciuitatem
nobilissimam partitis agminibus in-
greditur 14. Calen. Iulij, hora circiter
quar.

quarta postmeridiem. erat porrò is-
dies Dominicus, ac D. Marcello sacer.

Præcedebat primò agmine insignis
equitum hastatorum cuneus, hos Di-
tionum Patriæ Leodinæ Præfecti sub-
sequebantur, holoseribis C.S. munifi-
centia amicti pallijs, quorum caelestini
coloris suffultura, argenteæque fim-
bria, atque aurei torques, porrò ac pro-
pè intuentium oculos, mirum in mo-
dum recreabant.

DITIO NV M PATRIÆ
PRAEFECTI, IVXTA

Præfecturarum qualitatem.

Guilielmus Baro d'Oiemburg, D. de
Meldert, Præfectus arcis, & Ducatus
Bullonenfis.

Conradus ab Horion, Satrapa Comi-
tatus Loffenfis.

Roberrus de Linden, Præfectus arcis, &
Marchionatus Francimontani.

Theodoricus à Groesbeek, Præfectus
arcis & Comitatus Huensis, quæ
vrbs est Condruſiorum caput.

Guido de Rosey, Nomarcha Comita-
tus Hasbania.

Geor.

Georgius de Langely, Nomarcha Pro-
uinciæ Leodien. inter Mosam & Sa-
bim fluuios.

Henricus de Berlo, Præfectus arcis Di-
onantensis.

Georgius de Berlaymont, D. de Cho-
quier, tunc Nomarcha Comitatus
Altomontensis.

Egmondus de Schvvartzenberg, Præ-
fectus arcis Stocheimensis.

D. de Horion, Præfectus arcis Curin-
gensis.

Ludouicus de Myrbich, D. de Hanef,
Satrapa Montenacensis.

D. de Neufville, Nomarcha Couini-
ensis.

Leonardus Bentinge, Satrapa Corter-
semensis, Præfectus arcis Peterse-
mensis, & Prætor Urbis Traiecten.

Nicolaus Passart, Satrapa Bilssemensis,
& cæt.

EX PATRIAE PROCE-
RIBVS.

Philippus Comes à Marca, Baro Sera-
nij, D. de Lumey, &c.

Iohannes Baro de Moreaume.

Baro

- Baro de Hamale D. de Vierue, &c.
 Guilielmus à Meroda, D. de Vvaroux
 Tillan, &c. quondā Leod. COS.
 Franciscus à Merode huius frater, D.
 d'Osoigne, &c.
 Iohannes D. de Berlo, &c.
 Dionysius de Berlo, D de Brusse, &c.
 Iacobus Dom. de Corfvvarem, Niele,
 Creuvvyck, &c.
 D. de Hers, &c.
 Franciscus de Loncin. D. Flemaliensis,
 &c. Ciuit. COS.
 D. de Louerual.
 D. de Keremberg, & Folloigne.
 D. d' Abee, Lichteborch, &c.
 Carolus D. de Neufville in Condru-
 sijs.
 Georgius de Linden, Vicecomes Dor-
 maliensis.
 D. de Houten ipsius frater.
 Adam de Kerkenheim, D. de Coesen,
 &c. V vijers.
 Ludouicus de Celles, D. de Villers su-
 per Ressam, &c.
 Oliuierius D. de Saintfontaine, &c.
 Raso Daus, D. de Fontaine, Ciuitatis
 III. COS.

Iohan.

Iohannes de Briaumont, D. de Frateur
Auesnes, &c. Urbis Huensis Præ-
tor.

D. de Potiers, &c. eiusdem Urbis Con-
sul.

Iacobus de Vvihoigne, D. de Velroux,
&c.

D. Vander Eyken, & Schonnenbeek.
D. de Herstaple, &c.

Erant illi quidem Patriæ Primores,
qui Sereniss. Principi obviam proces-
serunt, plerisque interim Leodinæ Pro-
uinciæ Comitibus, Baronibus, Satrapis-
que desideratis, qui vel foris bello ex-
terno impliciti, aut alijs de causis legi-
timè impediti, adesse nequiverint.

ILLVSTRISSIMI PHILIPPI
A CROY, PRINCIPIS CIMA-
censis Comitatus equ. 150.

Baro de Rimborch cum equis duode-
cim.

D. de Hille.

D. de Ochen.

D. de Bethouen.

} Leodini terri-
torij procures.

D. de

- D. de Landas.
- D. d' Amstenroide.
- D. de Deuz.
- D. Borchgraue.
- D. d' Empftenroy.
- D. de Virelles.
- D. de Vvatinnés.
- D. de Yvormes.
- D. de Bontouville.
- D. Hartman, &c.

ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS
AREMBVRCENSIS COMI-
tatus equ. 166.

- Comes de Oberstein.
- Præfectus Aremburgen.
- Marfilius à Polland, D. de Vvachten.
dock.
- D. Gaspar ab Heien.
- D. Ludouicus Metternich.
- D. Georgius van der Leyen, quos & a-
lij vigintiquatuor Nobiles Viri se-
quebantur.

INAUGURATIO
 ILLVSTRISSIMI, INVICTIS-
 SIMIQUE GVILLIELMI IVLIAE,
 Clivia, ac Montium Ducis, &c. Comi-
 tatus equ. 354. peditum
 verò 64.

Ioannes Berhardt, Comes de Gerhart-
 stein.

Iudocus Comes de Limburg, & Sty-
 rumb.

Quibus adiungi potest, Salentinus Co-
 mes Isenbergensis, quondam Ele-
 ctor Archiepiscopus Colonienfis,
 qui paulò post Urbem ingressus est.

ILLVSTRISSIMI IVLIAE DV-
 CIS CONSILIARII.

Guilielmus ab Harff, D. de Alstorp,
 hereditarius Aulae Magister.

Bertrandus ab Nesselroede, supremus
 Aulae Marescalcus.

Guarnerus à Bongart, Aulae Praefectus.
 Theodoricus à Pallandt, D. de Brieden-
 bend, Cubiculatorum Praefectus.

Iohannes de Ruischenberg, D. de Stet-
 terich.

Georgius de Romberg, Aulae Tribu-
 nus

nus equitum.

Damianus Schellart, D. de Gurtzenich.

D. Petrus Iuen Iurium Licentiatus.

D. de Ruifchenberg, Lantcommendator cum equis 12.

DITIONVM IVLIAE

PRÆFECTI.

Iohannes van Flatten, Præfectus Durenfis.

Iohannes à Meroda, Præfectus Casterenfis.

Iohannes ab Scheid, supremus Venator.

Conradus à Buisfelt, Præfectus Niddegauenfis.

Iohannes ab Lutzenroede, Præfectus Vvindegenfis.

Thomas ab Neueltain, Sagittariorum Præfectus.

Henricus ab Elmpt, D. Biergauenfis.

Arnoldus ab Haffe, D. Turnicenfis.

Iohannes Scheiffart à Meroda, D. Hemersbacen.

Hos omnes alij 18. generosi equites decenti ordine fequebantur.

C NOBI.

Theodoricus ab Vvillich. } Aule ad
 Guilielmus à Kesselroede. } milio-
 nales.

Guilielmus Nesselroede, Aule Oeco-
 nomus.

Adam à Gimmenich, Stabuli Præfe-
 ctus.

Guilielmus Spisse, Penuarij Præfectus.

Guilielmus ab Loroede Archima-
 gyus. quibus Nobiles circiter viginti
 succedebant. Aule insuper Conciona-
 tor, Secretarij, Illustrissimi Ducis Sti-
 patores numero decem, nobiles famu-
 li. Aderant etiam quinque Tubicines,
 alijque penè innumeri, Principis sui co-
 loribus, vestiumque splendore con-
 spicui.

SERENISSIMI DVCIS FER-

COMITAVVS 205. EQV.

ped. 10.

Sueicardus Comes ab Helfestain.

Vvolfgangus Baro à Malxrain.

Baro Bemmelbergensis.

Baro

Baro Laubembergensis.

Baro Taundorfiensis.

Baro de Hermanstein.

D. Stephanus à Gunpenberg.

D. Frisingensis Archimagyrus.

His omnibus plerique alij Nobiles atque Illustres viri succedebant, vnà cum Illustrissimi Ducis Cancellario, Oratore, Dapiferis octo, totidemque nobilibus famulis ac Stipatoribus, quibus etiam sui tibicines, ac reliqua omnia ad tanti Principis, ipsiusque Aulae splendorum spectantia iungebantur.

ILLVSTRISSIMI CAROLI

A CROY, DVCIS ARSCHOT-

tani Comitatus equ. circiter 100. cum

peditibus nonnullis.

D. de Moulembay.

D. de Mastaigne.

D. de Vassenade.

D. de Glaion.

D. de Melroy.

D. de Halloy.

D. de Mauntz.

D. de Vvert.

Penè reliqui Nobiles Viri ac famuli vnà cum Aulæ ipsius Præfectis, atq; Officiatis, decentissimè subibant. Ad erant insuper leuis armaturæ equites duodecim, quibus alij quinquaginta sclopettarij in Illustrissimum Ducis custodiam erant adhibiti. Horum opera duodecim dalerorum menstruo stipendio redimebatur, qui omnes Leodij dum essent, Serenissimi Principis Ernesti liberalitate aliti sunt.

SERENISSIMI, ILLVTRIS-
SIMIQVE PRINCIPIS ERNESTI
Comitatus equ. 852. ped. 37.

Christophorus Vladislaus, Comes de Nellenberg, equis 16.

Ioannes Philippus, Comes de Manderscheit.

Franciscus Comes ab Eberstain.

NOBILES S. C. CVBL
CVLARIIL

Rudolphus Comes à Sultz.

D. Paul

D. Paulus Stoer de Osterrade.

D. Iohannes à Groesbeek.

Procedebant suo ordine.

Ludouicus Romanus, Cancellarius
Frisingensis.

Sifridus Nuntz, Cancellarius Hildeshemen-
hemensis.

D. Iohannes Bermer, Canonicus Saltz-
burgensis.

Hermannus Horneburg, & Falcken-
burg, Canonici Hildeshemen.

Iohannes van Rosling, Magister equi-
tum.

Iohannes Miermair, Cubiculorum
Præfectus.

D. Eustachius ab Munhausen.

D. Ludouicus ab Roslinge, &c.

NOBILES AVLAE LEO-

DINAÆ.

Fridericus Geisperger, Satellitum Præ-
fectus.

Gaspar Poufle, S. E. Structor.

Pharamundus Dapifer, Stabuli Præ-
fectus.

C 3 D. Chry.

D. Christophorus à Bervvaigne

D. Volgangus Geisperger.

D. Marquardus Meurhainer.

D. Guilielmus Tamhauser.

D. Gasparus Vischer, Præfectus ab Erching, quos omnes alij nobiles quindecim, holofericis vestibus, aureisq; torquibus illustres subsequerantur.

Prodibant deinde quatuordecim I.

S. E. pueri nobiles, holofericis, sericeisq; magnificentissimè induti, quorum galeæ pauonum ad instar plumatæ, margaritis ac vnionibus variæ distinguebantur. Hi erant, Junior Comes Hoehstratanus, Iohannes Georgius Reuleart, Eustachius de Bervvaigne, Ernestus ab Asch, Virgilius Mantuanus, Spigel, Pollaec, Schenc, Seratz, Kerckheim, Oultremont, Havvrè, &c.

Procedebant ad hæc suo ordine Illustrissimi Principis Stipatores viginti quatuor, albi ac cælestini coloris holoferico induti.

Timpanarij Hungarico more equestres, duo.

Succedebat tandem Illustriss. Carolus de Lignes, Princeps Aremburgensis.

Ille.

Illustrissimus Philippus à Croy,
Princeps Cimacensis.

Georgius, Comes Prouincialis
Leuchtemburgensis, ex quatuor Lant-
grauijs Imperij vnus, qui cum Serenif-
simo Duce Ferdinando è Bauaria Leo-
dium venit.

Illustrissimus Carolus à Croy, Dux
Arschottanus, Regiæ Catholicæ Maie-
statis in eo ingressu Legatus, inter Illu-
strissimum Ferdinandum vtriusq; Ba-
uaria, & Guilielmum Iulia, Cliuia, &
Montium Ducem.

Serenissimi Principis Leodiensis tu-
bicines octo, continuo ac suauissimo
clangore C. S. proximum aduentum
pronunciantes. Interequitabat Illu-
strissimus Adolphus, Baro de Svuartzenberg,
holosericis argenteisq; magnificè in-
dutus, rubeum Vexillum S. E. præfe-
rens, in quo Principis ipsius, ac Leodi-
næ Patriæ Ditionum insignia expri-
mebantur.

Subibat Generosus Henricus à Ber-
laymont, Leodinæ Urbis Prætor, is
rubeam in iusticiæ argumentum vir-
gam S. C. anteferens, medius inter

duos admissionales, argenteis sceptris insignes obequitabat.

Nobilis deinde Dominus ab Durasse, aureis argenteisque vestibus, penula, atque equo cataphracto, multum magnificus argenteum enses, eiusdem metalli artificiosissimæ calaturæ deaurata vagina, humeris ex familiæ suæ officio I. S. C. præferebat.

Prodibat demùm Illustrissimi ac Serenissimi Principis Ernesti Celsitudo, inter nobiles & Clarissimos viros, Andream Dans, necnon Georgium Gouini, anni illius C O S S. quos & vultus insita maiestas, & vestium præciosissimarum fulgor, maximè illustres reddebat.

Adequitabant S. C. Nobiles aliquot Satrapæ.

Sequebatur Principis Concilium Secretum.

D. Lævinus Torrentius Sigillifer, Archidiaconus Brabantix, Præpositus Cenacensis.

D. Nicolaus Vvæstenraede Leodiensis Canonicus, necnon Ecclesiæ D. Pauli Præpositus. Hos interequitabat R.

D. Ia.

- D. Iacobus Thomæ Abbas Monasterij S. Laurentij propè Leodium.
 D. Adrianus de Rede, Aulæ Oeconomus.
 D. Godefridus Taxius I. C. necnon Illustriſſimi Principis Referendarius.
 D. Iohannes Martini I. Consultus.
 D. Iohannes Iugius I. C. Senator.
 D. Petrus Oranus I. C. Senator.
 D. Seruarius Florentinus I. C.

Aberat hic porrò clarissimus vir D. Iohannes Vvitten Cancellarius, Archidiaconus Arduennæ, necnon Tungenſis Ecclesiæ Præpositus, vtiq; cum reliquis adfuturus, si per confectum cuius senile corpusculum commodè licuisset. Desiderabatur & Generosus D. Vvinandus ab Vvingarde, Leodiensis Ecclesiæ Præpositus, qui aduentantem S. C. postquàm officiosissimè salutasset, ipsius ingressum præuertens, ad ea quibus illo die tenebatur obeunda munia maturè in Ciuitatem reuertit.

S. C. SECRETARIIS

- D. Dominicus Lamponius.
 D. Iacobus de Labrique.
 C 5 D. Fran.

D. Franciscus à Bocholtz, &c.

Leodinæ Ciuitatis Commissarij 21.

Triginta duumviri, qui prædictorū Commissariorum suffragijs electi, Leodinos COSS. annuè decernunt, &c.

Hos subibant I. S. E. Vasarij Præfecti, Cantores, cæterorumque Principum famuli, quos omnes sexcenti è Germania leuis armaturæ equites à Principe in sui custodiã mercede conducti, lōgis agminibus subsequēbātur.

Verūm quis singula, quæ in eo conuentu post hominum memoriam, longè celeberrimo, præciara, ac admiranda visēbantur, pro dignitate recensēat? Leodinæ Prouinciæ Primores ac Magistratus præcipuus, holosericis à Principe pallijs cohonestati, cælestini coloris multitio suffulti argenteis fimbrijs, aureisque torquibus præfulgidi conspiciēbantur. Belgicus Illustrissimi Arschottani Ducis, Principis Cimiacensis, ac aliorum plurimorum equitatus, Gallico, aut Hispanico ritu, pro vniuscuiusque libidine, ambitiosè amicti procedebant. Germani autē Proceres, nigro ferè holoserico, dilatatis patrio

Anacephaleosis antedicti ingressus.

patriæ more fibulis, aureis torquibus, lectissimo equitatu, longè magnificentissimi prodibant. In quibus omnibus, quis Ducum ac Principum maiestatem, Satraparum præstantiam, Torquatorum splendorem, equorum luculentiam, ac varietatem, vestium, ornamentorumque fulgorem, ad amissim explicet?

Ignoscet spero generosa atque discreta Nobilitas, si ordini ipsorum recensendo, haud ita integrè satisfactum sit, quum in tanto Procerum portis agminatim succedentium cœtu, civiumque ad spectacula procurrentium multitudine, singula velut ad perpendiculum observasse, difficillimum intellexerint, quorum sanè promeritæ dignitati, nulla ex parte quicquam hisce meis scriptis, derogatum cupio.

Portæ per quam Princeps ingrediebatur, propugnaculo: Imperij, Domus Bauariæ, ac Illustrissimorum quondam Leodinæ gentis Roberti à Bergis, ac Gerardi à Groelbeeck Principum, necnon Ciuitatis ipsius Insignia, in
perpe.

perpetuum rei monumentum etiam-
num in sculpta visuntur.

Aquilaæ Imperiali hoc adscriptum
est aureis literis di-
stichon :

*Nos tegat alarum Iouis armiger umbra tuarum,
Sub quibus instabit nullus ab hoste timor.*

A dextro latere Serenissimi Principis
Ernesti Insignibus appositum est
hoc symbolum :

Audiat altera pars.

Bergensis deinde Principis Insignibus,
distichon ad ipsius quondam sym-
bolum alludens :

*Vota potestati temeraria sæpè repugnant.
Quod possis igitur non nisi posse velis.*

A sinistra Illustrissimi piæ mem. Car-
dinalis à Groesbeek Imaginibus,
ipsius symbolum :

DILIGE.

Leodinae

Leodinæ Ciuitatis ab eodem la-
tere Insignibus :

*Legia sis felix, Aquila quæ tutâ sub alis,
Semper & Imperij fida fouere sinu.*

Plateæ totius hinc inde latera, ab ip-
sa ingressus porta, ad Summum vsque
Templum, triginta duo Ciuit. mini-
steriorum Collegia, suis insignita Ve-
xillis obtinebant, quibus quatuor selo-
pettariorum societates C. S. colores
galeris colloque gestantes, officiosissi-
mè se adiunxerant. Vterius in Ciuita-
tem progresso Principi, ad D. Georgij
Basilicam obiectus erat Arcus trium-
phalis 500. pedum altitudinis, qui per
tres diuersos portarum aditus, tribus
Dorico structurę modo equitibus trâl-
litum præbebat facilem, illius vtrinque
apicem, Imperij Aquila, terreni Orbis
globum vncis pedibus comprehensa
tenebat. Mediæ autem portæ Fornici
S. C. & C O S S. illius anni Insignia pro-
minebant, vnâ cum his versibus ad Il-
lustrissimi Principis symbolum allu-
dentibus :

Audiri

*Audiri debet pars altera Iudice recto,
Hinc aures vno possidet ore duas.
Vt simul ac patiens partes audiuerit ambas,
Vno Ius reddat particus ore suum.*

His versibus subiungebantur Prudentiæ ac Temperantiæ effigies, superne autem *Stabilitatis, Nobilitatis, & Auctoritatis*, simulachra: ac ab eadem arcus parte Mutij Scæuolæ, necnon Horatij Coclitis Romanorum equitum fortissima gesta, spectantium oculis sua quæque loco obijciebantur. Ab altera porro arcus parte Leodine Urbis ac COS. ipsius Insignia, varijs picturæ ornamentis decorata, in cuius lateris dextra sequentes versus legebantur:

*Principis Erneste quem misit Norica tellus,
Auspicijs leti, gens Leodina sumus.
Di recte vertant, & gaudia nostra secudent,
Quæ de sincero pectore prompta fluunt.
Hic est namque lapis solido de monte recisus,
Scilicet in nostra spemq; decusq; rei.*

Hic subiunctæ erant duæ Virginum effigies, cum subscriptione:

Honor & Gloria.

· 1244

A læua lateris eiusdem :

Ergo pares illi passim celebremus honores,

Spargentes rubeis lilia mixta rosis.

Huc citharæ dulces, huc nablia, cimbala nerui,

Huc eat harmonici carminis omne genus:

Huc lepidi ciues, vestros conferte triumphos,

Demque gratanti plaudite quisque manu.

Adiungebantur hic aliæ duæ Virgi-
num effigies, cum hac subscri-
ptione:

Abundantia, & Fama.

Per totius etiam huius Arcus circui-
tum, Leodinæ Prouinciæ Urbium 24.
Insignia suis locis disponebantur.

Ad hanc igitur Fornicem, priori-
bus agminibus iam prætergressis, S. C.
cum peruenisset, illic Leodinæ Ciu-
tatis Insignia (quæ pinum rotundam
vulgus nominat) aptatis instrumen-

tis, demissa sunt, quibus forma venu-
stissima virgo, rosea ex bysso coccineo
veste induta, varijsque ornamentis

decentissimè composita, ad equitan-
tem Principem Ciuitatis ac Patriæ
totius

*Puellæ vir-
go Ciuita-
tis ac Pa-
triæ totius
nomine S.
C. congra-
tulatur.*

*Puella
Oratio.*

totius nomine salutare, eique auspica-
tum & felicem aduentum, Gallica o-
ratione, mira verborum, ac vocis ve-
nustate, congratulari cœpit, simulque
orare, vt pulchram Leodinæ Prouin-
ciam, illiusq; fidem alacri animo sus-
ciperet, quæ ipsius consisa pietate tam
ardentibus eum votis, vnanimiter ex-
optasset. Pergeret proinde bonis au-
bus Imperium illud tanquam alteri
Dauidi cœlitus sibi commissum, & bo-
norum præmijs, & malorum supplicio
strenuè tueri: qui iam cordatissimi
Populi fortunas omnes, ac vitam de-
nique ipsam, donatini Iure, vltro ob-
latam possideret, fore aliquando, vt
exacta laudabiliter vitæ huius periodo:
cælo inclyta anima, nomen verò sem-
piternæ transmitteretur. Hanc Puellæ
orationem, Melydrion suauissima vo-
cum, ac chelys symphonia, quatuor
partium concentu modulatum exce-
pit, cuius hæc erant verba:

*En ERNESTVS adest, Patriæ pax, gloriagen-
tis,*

Præsule quo florens, legia nostra viget.

Suspi.

Suspicienti verò, atque ad singula *Puella Ser-*
 attentissimi Principi, sc̄rtum mira ar- *tum arti-*
 te compositum donat virgo, quod il- *ficiosum*
 le gratijs actis, postquàm humanissimè *Principi*
 excepisset, ad forum vsque Ciuitatis *offert.*
 progredi cœptū est. At verò dum hæc
 fierent, mox ad Principis sui præter-
 euntis conspectum, velut emisso cæli-
 tūs Numine, omnis ætas, sexus, ordo,
 effusissimè gaudere, imò magis extra
 se rapi videbatur. Nec aliter sibi quis-
 que exultabat, quàm si illi vni deside-
 ratissimus redijisset. Sic rursus læta-
 bantur vniuersi, quasi vnus atque
 idem animus, pectus omnium agita-
 ret: adeò, vt neminem omninò, ne-
 que ætatis imbecillitas, neque rei fa-
 miliaris sollicitudo, domi tum potue-
 rit alligare, quo minus oculos, tam
 exoptati Principis expleret spectaculo.
 Procurrebant populi, profiliebant ad *Mirus Po-*
 olecentes, effundebant sese iuuenes, *puli ap-*
 promoliebantur senes, prorepebant *plausus.*
 morbum iam obliti ægroti, prodibant
 innuptę Virgines, confluebant nuptę,
 accelerabant anhelabundæ anus, alij
 de tegulis pendere, hæerere alij muris,

D non.

nonnulli summis macerijs insidere, ipsa coenacula, testaque pondere hominum laborare videbantur. Quin & fenestellę tunc vsum ab mediocri fortunę hominibus, sex aureis redemptum fuisse constat. Neque secius interrim, densissimis turbarum vndis, opplentur quacumq; Princeps ingreditur plateę, cui adequitanti, circumfundentibus sese multitudinis promiscuę flactibus, vix trames satis amplius relinquebatur. Hi gaudent noscitare, alij concupiscunt Principis sui ora discere, subdubitabant nonnulli, suisque gaudijs fidere non satis audebant. Aetas grandior, satis vberem vitę anteaactę cursum, se illo die percepisse credebat, quod Principem pientissimum red�cem videre licuisset. Iuuentus verò, per se alioqui animosa, pręsentia tamen sui Ducis alacrior facta, ad honesta vitę studia, tunc potissimũ accendebatur, eo nimirum sospite, penes quem virtutum singularum pręmia, non immeritò reposita censeret. Neminem proinde ex tot hominum milibus cernere erat, cui Principe conspe-

cto,

cto, quòd mentem inquietaret, animo obuersaretur, nec vlla interim spectandi, fruendiq̄ue, aut facietas, aut modus. Plerique enim tuendo corda explere non valentes, per obliquas viarum ambages, vt euadem illum sepiùs videre liceret, ad alia atque alia compta transcurrebant: quibus tamen, nil aliud ista præstabat sedulitas, quàm vt idem magis atque magis sitirent. Princeps inter hæc, mirum quam semper sui similis, suorum se ciuium oculis blandè circumspectandum præbebat, amotoq̄ue subinde galero, nudam huc atque huc faciem circumagens, subditorum se quasi desiderijs, vtrò offerebat. Et cum æstiuum sub Cancris sydere cælum mira auræ benignitate affulgeret, vt Iuppiter ipse, diei illius sublimitatem illustrare videretur: subinde de industria restitabat, sensim atque cunctanter incedens, quo scilicet diutius ciues ipsius, & ipse ciuium gratissimo conspectu frueretur. Vultus erat alacritatis plenus, hilaris, mansuetus, & singulis in turba veluti aggaudentis,

*Amor mæ
tius.*

& congratulationem mira benignitate referentis.

*Quatuor
in foro
Theatra.*

*Tres Py-
ramides.*

Per Ciuitatis ipsius forum extructa erant quatuor diuersis in locis Theatra, quibus tres altitudinis pedum sexaginta pyramides interijciebantur.

Ac primùm quidem pueri quatuor, foemineis vestibus ornatissimè induti, sub Ecclesiæ, Fidei, Spei, & Charitatis titulo Ecclesiasticum referebant statum. Ad hoc igitur sub fori ipsius ingressu cum peruentum esset, restitantes Principem Gallica oratione vicissim salutantes, quam de ipsius Celsit. spem certissimam cõcepissent, disertè explicuerunt. Atque eam ad labentis Religionis restorationem, Ecclesiæ diuinitùs datã Fides indubitatissimis argumentis postquàm ostendisset, fidei ex auro typum exultabũda obtulit.

In secundo Theatro insigni facundia iuuenes, preciosissimis & ipsi vestibus induti, Nobilium Patriæ statum repræsentabant, quorum postremus, S.C. collaudata, postquàm ad bonorũ præmia, ac prauorum castigationem
cam

eam animosè hortatus esset, gladium ipsi aureum tradidit.

Tertium Theatrum, quatuor itidem iuvenes, popularem referentes statum habebat, quorum vltimus cor aureum Principi cum porrexisset, eum hortatus est: vt afflicti Populi sui causam non negligeret, sed datum à Deo sibi gladium iniustitię ac Pacis violatores tanquàm alter Gedeon fortiter vibraret, qui tam numerosę gentis animum, fortunas omnes, ac vitam ipsam, sub vno hoc cordis typo, in manu sua repositam teneret.

Quartum porrò Theatrum Nobilem quendam Virum, humilis fortunę hominem læsę Maiest. corã Iudice postulantem inducebat. Iudex nihil certò definiendum statuit, nisi & auditis prius ipsius Rei (si quę essent) exceptionibus. Allusio ad Serenissimi Principis Symbolum: *Audiat altera pars.* quę, quoniam longum esset recensere, argumento tantum ostenso, supersedendum duxi. Theatris autem huiusmodi ternę altitudinis sexaginta pedum pyramydes interijciebantur, in quarum

apice, nudati pueri, oliuarum ramis tempora vincti, chelyn docto perforabant pollice. Quarum quæ media erat albi ac rubei coloris vina, frequenti atque diuersa scaturigine effundebat.

Ciuicæ domus supremo frontispicio,
hi versus aureis inscripti literis
visuntur :

*Stare diu nescit, quod non fulcitur ab alto.
Et discors in se Regnum durabile non est.
Sic decet imprimis illum, qui cuncta potenter
Condidit amplecti. Dominumq; fideliter vnum
Quærere, post vno concordem viuere voto,
Hinc virtus, hinc pax, hinc & Respublica floret.*

E regione domus prædictæ, ab altera fori parte, ex Pictorum ac Aurifabrorum Ciuitatis Consistorio, tabula pulcherrima, Picturæ ac Mulciberis effigiem gentiliter exprimens cernebatur, cum hac inscriptione :

*Venisti ERNESTE, & dudum expectata tu-
entur*

Pictor, & Aurifaber Principis ora sui.

Reuerendi interea, Nobiles, atque
Magni.

Magnifici Domini Præpositus, Decanus, cum reliquis Cathedralis Ecclesię Canonicis ad Summi Templi gradus, ordine suo foro obuersi sedebant, sericis togis ex solita Principum liberalitate induti, superpelliceis ac almusijs desuper inductis, quorum etiam nonnulli crucis imaginem, variasque diuorum reliquias manibus religiosissime gestabant. Desiderabantur autem ij omnes, qui ordinario sexaginta Canonorum numero deesse censebantur. In quibus Illustres plerique Comites, Barones, ac præcipue nobilitatis viri, legitimis de causis impediti, adesse nequiuerunt.

PRAESENTES ERANT.

Godefridus ab Erp, Iubilarius. *Clerus*
 Hermannus Comes ab Renneburch, *Prima.*
 Archidiaconus Campinię, Iubilarius.
 rius.
 Ioannes Vvitten Cancellarius, Archid.
 Arduennę, Præpositus Tungrensis.
 Hermannus ab Horion.
 Vinandus ab Vvyngarden, Leodien.
 S. Barthol. & Fossiensis Præpositus.

Conradus Gauré, D. de Diepenbeek,
Præpositus S. Martini Leodien.

Arnoldus ab Hoen, Decanus Aeditu-
us, & Præpositus S. Ioannis Euang.
Leodien.

Arnoldus à Bocholtz, Præpositus Ec-
clesiæ Cathedralis Mindensis, &c.

Guilielmus Lombart, Archidiac. Fa-
mennæ, Præpositus S. Dionysij Leo-
dien.

Guilielmus ab Elderen, Arcani Con-
siliij Conf.

Michael Nuyens, Officialis Capituli
& Cantor.

Iohannes Doeurin.

Philippus van der Meeren.

Hieronymus vander Noot, Archidia-
conus Hannonien.

Arnoldus à Meroda Huensis, & B. Ma-
riæ Traiectensis Præpositus.

Iohannes de Berlo, Comes de, Houze-
mont, D. d' Ognée Slessin, &c.

Iohannes de Horion.

Carolus à Durasse, Abbas secularis Di-
onanten.

Lauius Torrentius Sigillifer, Archi-
diac. Brabantiae Cenacen.

Philip-

- Philippus à Corfvvaremia, Abbas A-
maniensis, Vifeten. & Cudiniensis.
Henricus à Doern, Officialis Leodien.
&c.
Lambertus à Blittersvvyk.
Henricus Vlatten, Pæpositus Aquil-
granensis.
Theodoricus de Linden, Præpositus S.
Crucis Leodien.
Richardus à Meroda.
Mathæus Trappe.
Guilielmus de Glimés.
Iacobus Caronduletus, Scolaſter.
Reinerus Goere.
Iohannes ab Anſtenraede.
Ludouicus à Barlaymont.
Laurentius Bobelum, aliàs Blocque-
ric.
Henricus Hoengen.
Fridericus ab Eynatten.
Adolphus Quact.
Anthonius Ghenart, Hæreticæ prau-
tatis Inquiſitor.
Iohannes Dammen.
Henricus de Roſé.
Iohannes Orſbach, Archidiaconus
Haſbania.

Godefridus à Boecholtz, &c.

Sex pedit. insignia ex Marchionatu Francimont.

Equites hastati.

His proximè sex peditum ex Marchionatu Francimontensi vexilla fori ipsius, per quod agmina transibant latus, suo milite stipabant. Qui cùm similibus in rebus, tum etiam in summis Reipubl. discriminibus, euocati, tribus successiuè diebus gratuitã Principi ac Patriæ impendunt operam, fori ad turrim latera, Lancearij equites, armis suis egregiè instructi clauderant. Celsitudo itaque sua dictis gradibus vbi appropinquasset, æquo à præstolantibus famulis illicò demissus est, (is summi templi Cantori consuetudinis iure cedit) quo in loco Canonici qui astabant, perbenignè salutatis, cruceque exosculata, ad Senatorias Ciuitatis ædes accedit, in quarum limine ab iunioribus aliquot Senatoribus religiosissimè exceptus: clarissimus vir Nicolaus Miche, S. C. ad Senatorium Tribunal Iuramenti præstandi gratia accedentem, hac omnia oratione adorando aggressus est: Reuerendissime & Serenissime Princeps, sublimitati ac Excellentia Tux,

plu.

plurimum gratamur reduci, prout sanè Virtus & Excellentia tua veneretur, quam D E V S Optimus Maximus nobis, Patriæque tuæ, quam dulcissimè incolumem conseruet, ac in omnibus benè fortunam faxit. Hæc est Senatorum Leodien. Patriæ tuæ capitalium Iudicum, vnanimis ac votiua comprecatio. Ad hanc salutationem, Princeps his verbis respondit: Vnanimi ac votiui comprecationi vestræ, maximas & ago, & habeo gratias: Posteaquàm D E V S Optimus Maximus huic Ecclesiæ, ac Patriæ Leodien. Pastorem me ac Principem elegit, toto pectore, totaque cogitatione ad id, illo iuuante, incumbam, ne quid me Pastore ac Principe, Patria hæc mea detrimenti patiatur: Et quòd intra Ciuitatis pomeria iureiurando affirmationeq; solenni, ac religiosa facturum me apud C O S S. promisi, id ipsum & nunc maiorum meorum more ingeminaturus, ad auditorium hoc vestrū ac Tribunal accessi. His ita peractis, ad superiores ædium partes cum peruenisset, à senio-

*Principis
in adibus
Senat. so-
lenne u-
ram.*

ribus in alterum conclaue deductus est, vbi ab ipsorum admissionalibus ocreis atque calcaribus de more exutus, manibusque lotis, iuramentum renouauit.

SENATORES ERANT.

Massenus Thenis I.C.

Mathæus Vvishouius I.C. & Confiliarius Ecclesiæ Leodien.

Iacobus Choquierius I. C. & Ciuitat. PROCOS.

Guilielmus Godefridi.

Gerardus Flerontius I. C. & PRO. COS.

Petrus Oranius I.C. arcani Consilij Sereniss. Principis Confiliarius.

Nicolaus Miche I.C. & PROPRAETOR, & IIII. PROCOS.

Iohannes Coicus I. C. & Imper. Aduocatus.

Iohannes Iugius I. C. arcani Consilij Confiliarius.

Ludouicus Turreius I. C.

Seruatius Venetius.

Arnoldus

Arnoldus Nollens I. C. & quondam
Proprætor.

Iohannes Strellius I. C.

Georgius Stelfius I. C.

Iuramentum postquam renouasset, sumptis aliquot ab instaurata ibidem merenda saccaris, vinoque gustato, superindumentis, quibus eo die amiciebatur, ab astantibus famulis exutus est, (ea Cathedralis Templi Custodibus ex more cedunt) quorum in locum longa veste, aureis floribus intertexta, gemmisque ac unlonibus distincta præciosissimis induitur super pelliceo, ac almufio adiunctis. Atque tum demum cum reliquis Diui Lamberti Canonice ad Summi Templi aram solenni pompa deducitur. Turrim iuxta præteriens, maximæ campanæ sericæ funi, in Inaugurationis argumentum, manum ex consuetudine adplicuit. Ante summam itaque aram flexo poplite tam diu mansum est, quoad TE DEVM Hymnus, suauissimo Musicæ concessu percantaretur, quo finito, aurea atque argentea Serenissimi Principis missilia, multò liberalis animi

*Princeps
ad summam
aram de-
ducitur*

*Principis
Palatium
longè ma-
gnificen-
tissimum.* animi inditio triplicatis vicibus in po-
pulum iacta sunt. His ita peractis, ad
Palatium itur, quo nullum in Orbe
Christiano (vel Caroli Quinti Cæsa-
ris sententia) foret magnificentius,
si extremam illi manum artifices ad-
didissent. Illius diei cœna tot præfer-
tim accumbentibus ordinis supremi
Principibus, dictu mirum quàm splen-
dido apparatu instructa fuerit, quanta-
que cum hilaritate peracta, vbi præter
Instrumentorum, ac Musicæ vocis
multitudinem harmoniã, nihil quod
ad animos conuiuatarum exhilarandos,
ciendamque voluptatem ab humano
ingenio excogitari potest, summa pin-
cernarum atque dapiferorum seduli-
tate omissum est.

*Solemnis
Supplica-
tio.* Postridiè, Missæ Sacrificium agen-
dis, Deo Opt. Max. gratijs, magnificè
decantatum est, Supplicatioq; solen-
nis per C.S. Palatiũ fori, ac Floræ campi
circuitus, sequenti serie habita.

Procedebant cum crucibus ac vexil-
lis octo Canonorum Collegia.

Succedebat facium tædarumque in-
gens numerus.

Subibat

Subibant Aulæ Nobiles Pueri.

Summus Ciuitatis Prætor, inter accen-
ſos medius, rubeam virgam S. C.
proximè præferebat.

Conſequebatur Sereniſſimi Principis
Celſitudo.

Vterque Ciuitatis C O S. cum Senato-
ribus quatuordecim.

Quatuor Ciuit. Cancellarij.

Ciuitatis Commiſſarij 21.

Trigintaduum uiri.

Venerabile demùm Chriſti Corpus,
ſub vmbella ab Reuerendo D. An-
drea Stregnart, Leod. Suffraganeo,
religioſiſſimè circumferebatur.

Illuſtriſſimus Dux Arſchottanus, inter
Ferdinandum Bauariæ, & Guiliel-
mum Iulix Duces medius.

Lantgrauius Leuchtenburgenſis.

Princeps Cimacenſis.

Princeps Aremburgenſis.

Salentinus Comes Iſenburgēſis, quon-
dam Elector Colonienſis.

Comes de Manderscheidt.

Comes de Sultz.

Comes de Nellenberg.

Comes de Eberſtain.

Comes

Comes de Gerhardstein.
 Comes à Marca, Baro Seranij, &c.
 Comes de Hoehstraet.
 Comes de Limburg & Stirumb.
 Comes de Helfestain.
 Baro de Bemmelsburg.
 Baro de Schvartzzenburg.
 Baro de Taundorf.
 Baro de Moreaumeé.
 Baro de Malxrain.
 Baro de Hamale.
 Baro de Hermanstain.
 Baro de Rimborch.
 Baro de Glaion, &c.

Hos omnes frequentissima nobilissimorum Procerum caterua, populique ac vulgi multitudo subsequabantur. Splendidissima quidem erat illa pompa, at multò futura splendidior, si solenni precatium apparatusi serenioris auræ commoditas affulisset.

Supplicatione hac maxima omnium religione peracta, ad summi Capituli Consistorium itum est, ubi ea per intersolem lecta sunt, quæ astantibus Patriæ Leodinæ Statibus Princeps prudentissimus, pro temporis ratione, censabat

lebat proponenda. Quibus absolutis,
 spectabili Principum ac Satraparum
 agmine stipatus, ad Aulam suam re-
 uertit, in cuius perystilio cùm esset, sex
 antedicta ex Marchionatu Francimon-
 tensi peditum vexilla, crebris bombar-
 darum ictibus, militari more tonan-
 tes, Palatium prætergressa sunt. Ho-
 rum arma, patrum nostrorum memo-
 ria, Ludouicus II. Galliarum Rex, &
 Carolus Burgundiorum Dux, socijs vi-
 ribus, Leodium Anno 1468. obsiden-
 tes, ingenti suo periculo, experti sunt,
 dum ex ipsis pedites sexcenti, Leodio-
 rum aliquot cohortibus adiuti, Re-
 gem cum Duce, nocturna eruptione,
 penè oppresserunt, quo sanè euentu,
 & reliquum exercitum (Galliarū tunc
 ac totius Burgundicę domus robur) ad
 internecionem deleuissent, in fatibus ob-
 stantibus, gens animosa, conceptę irę,
 cedere non valens, dictorum Princi-
 pum tentorijs, ferocius, & clamosius
 insultasset. Horum igitur exitum, Ci-
 uitatis Consulū aduentus excepit,
 qui quatuor suis Consiliarijs, Scriba, ac
 Satellitibus duodecim stipati, festiuif.

*Philippus
 Commi-
 neus Caro-
 lo Duci in
 hac oppu-
 gnatione
 à cubicu-
 lis. Hist.
 Ludouicę
 II. c. 40.
 Iaco. Car-
 dinal. in*

E

fimo

sua hist. obsid. Leodien. Angelus Viterbien. carminū dicta obfidionis, lib. 5. etc. Leodina Ciuitatis S. C. oblatum munus.

fimo tubarum clangore, timpanorumque fremitu, Palatio succedentes, Illustrissimo Principi, hæc gratitudinis ergo offerunt:

Primò argenteas scutellas, totidemque orbes, ponderis ss. marcarum argenti.

Duos præstantissimo Rhenensi vino onustos currus.

Spectatæ magnitudinis boues 6. auratis cornibus, Ciuitatis Insignia humeris gestantes.

Oues viginti quinque.

Modios hordei triginta, 60. baiulorum humeris allati.

Hoc Ciuitatis officiosissime munus, diserta prudentissimi viri Adriani le Pollain oratione oblatum, C. S. actis perbenignè gratijs amico, ac hilari vultu, sibi longè gratissimum testatus officium, & ipse suum, quacumq; in re gratificari posset, ciuibus, suis vicissim obtulit. Inuitabat iam instans prandij hora Principes ad accumbendum: cùm ad Conuiuium præcedenti cœna, discumbētium numero, multò celebrius, per Consilij secreti Consistorium, proceditur.

ceditur. Visebatur illic Vasarium in *principi*
 gens, quod omnis generis, pateras, cy- *Vasarium*
 phos, ac raræ cuiusdam magnitudinis
 ex auro & argento deaurato, vasa con-
 tinebat, admirando sculpturę artificio
 cęlata, tantę quidem præstantiæ, vt po-
 tentissimorum, Europę Regum aba-
 cis, vel peritissimorum inspectorum
 iudicio, postponendum haud cense-
 retur. Nobilissimus sanè erat huic con-
 uiuium accumbentium cœtus, vbi præ-
 ter Illustrissimos Duces, magnique *Conuiuium*
 nominis Comites, ac Barones, Patrię *Splendidum.*
 que Leodine nobilitatem præcipu-
 am, Venerabile etiam, ac Magnifi-
 cum Summi Templi Collegium, Ab-
 bates plerique, cum Cleri secundarij
 prælatis, suum ibi quique ordinem, de-
 centissima ferie obtinerent. Prandio
 exacto, vix vllum recreandis animis,
 ludorum genus, in cœnam vsque præ-
 termissum est. Ad quam suadente ho-
 ra, cum Illustrissimi Duces, frequenti
 ac festiuo ornatissimarum nympharũ
 agmine sese accingerent, Navis quedã,
 suis remigibus, velis malo, ac funibus
 artificiosissimè instructa, è sublimi

*Admiran-
dum ex
saccaro
ferculum.*

cum alijs , mira industria , fabricatis machinis , aduentantem S. C. crebro pulueris tormentarij fulmine , magna omnium admiratione salutauit. Cœna iucundissimè iam protracta , cùm hilariores facti essent conuiuæ , vltimum ex saccaro ferculum , longa dapiferorum serie , mensis allatum est , ac primò quidem disco , C. S. insignia , viridi redimita galero , à duobus angelis , ad latera fulciebantur.

Subibant Illustrissimi Ducis Ferdinandi Imagines , duabus interpositis galeis , binis pugilibus intermedia.

Insignia Illustrissimi Guilielmi Iulix , Cliuix , & Montium Ducis , inter duos Griphones , Ducati corona redimita.

Insignia Leodinæ Ciuitatis , inter duos cataphractos.

Subsequebatur apri , ac cerui venatio , hæc viginti , illa verò tredecim partibus distincta.

His succedebant ad viuum expressa hastiludia , in quibus viui equites cataphracti , octo qui astabant tubicinum , velut clangore exciti , lanceis demissi ,
extem-

extemplò concursuri videbantur. Ad-
erant & alij hastati equites totidem, di-
uersi coloribus paludamentis conspi-
cui, & ad proximum congressum sese
parantibus similes. Pone astabat certa-
minis ipse Præfectus, cui tres equites,
pueris à pedibus comitati adiungeban-
tur: Sua verò Celsitudo, concurrentiū
spectatrix effingebatur.

Sequebatur Dauidis Hebræorum
Regis effigies, Lucretiæ etiam Collati-
næ, Mercurij, Iacchi, alięque plurimi
gentilium Deorum imagines, ad in-
star Romanarum antiquitatū expres-
sæ, quarum deauratæ bases, varijs Se-
renum, Faunorum, Nympharum, Na-
iadum, ac Furiarum vultibus circum-
ornatæ, intuentium maximam cie-
bant voluptatem. Atque his omnibus
supra 106. intermissilium paropsides,
suo quæque ordine permiscebantur,
quibus copiosissimæ fruges, Dromeda-
rij, Boves, Leones, Apri, Damæ, Cerui,
cæteraque id genus animantia refere-
bantur.

Sequenti orta luce, 12. Calend. Iulij,
Nobiles ac Reuerendi Ecclesiæ Cathe-

dralis Domini ad Capituli locum sese
 conferūt, vbi varijs de rebus dū consui-
 tarēt, admissi fuere Sereniss. atque Illu-
 striss. Guilielmi Boiorū Ducis Legati,
 inter quos Robertus Turnerus, natione
 Anglus, corā celeberrimo Consistorio,
 Principis sui verbis, hoc fore sensu, lon-
 ga oratione dicere exorsus est, Sereniss.
 Inuictissimumq; Noricorū Ducem Ca-
 nonicis Electoribus, maximas semper
 atque immortales gratias agere, non
 eo præsertim nomine, quòd Ernestum
 fratrem nouis additis Ditionibus, ex-
 imiè cohonestassent, quàm quòd inter
 tot huius sæculi præstantissimos He-
 roes, ad Reipub. Leod. apicem, sub-
 limandum potissimùm duxissent. Ad-
 uisurum proinde Ducem, si quādo per
 varios rerū humanarum euentus sese
 tulerit occasio, vt ipsorū, ac Patriæ to-
 tius Sere-
 niß. Boio-
 rum Ducis
 in Capiu
 lo Leodiē.
 habita.

tius erga Domū Bauaricā, beneuola a-
 nimi propensione, omni quo poterit stu-
 dio atq; officijs paratissimè respōdeat.
 Eodem die à Ciuitatis Primoribus
 in Ciuica domo, solenni prandio, cum
 lectissimo sui comitatus agmine, hono-
 rificentissimè exceptus est, vbi præter a-
 lia

lia innumera ad discumbentiū voluptatē adinuenta, accumbētibus Principibus, quatuor sagittariorū Urbis Societates, insoliti splendoris ex saccharo ferculum, quadripartitis agminibus, à meridie adferūt. Qui iucundissimo tubarum & timpanorum fremitu, facto per forum circuitu, deponendis per mensam catinis decentissima serie inuicem succedebant, aderat vexillo vniciq; suus orator, qui offerentiū erga S. C. affectum disertis verbis exprimerēt. Destinantur illi belli togæq; Principis Illustris. custodia, quorū omninò armis adiutus fel. mem. Cardin. à Groefbeek, in surgētes Patrię perduelles, celeri aliquādo Marte repressit. Hæ bellicarum ad instar cohortiū suos Decurionibus, Præfectis, Vexilliferis, Capitaneisq; distinguuntur. Aestiuā Maij, ac Iunij affulgēte aura, psittacum (ex more) decutere certantibus, conuiuīū apparatus, quod Patriæ Princeps, S. C. præsentia nō grauatim cohonestare solet, cui etiā hoc anno 1582, ab alite bina vice deiectam toties inter eos Rex salutari meruit. Quam rem in seruanda Urbīū

Plato & Aristo. de Rep. Ioã. Bodinus, Frãcisus Patricius in sua Politia vita humana. tranquillitate, plurimum habere momenti, testantur ij, quotquot de gubernandis Rep. non infeliciter scripserunt. Precedebant itaq; muneribus suis offerendis, veteres Ciuit. Arcubalistarij, subiecto ordine inuicem succedentes. Primò dictæ Societatis tutelarum Diuorum imagines, B. scilicet Virginis, ac D. Lamberti, tribus Leodineꝝ vr. bis insignibus interpositis.

Sequebatur A. quila biceps, Imperiali corona redimita.

I. S. E. Insignia, inter Angelum, & Militem.

Insignia Ciuitatis, ac C O S S. inter Leonem & Vnicornem.

Insignia Ditionis Stabulensis, Infula desuper posita.

Horti dictæ Societatis effatio, in quo decem erant sagittarij.

Ab antiquis Sclopettarijs hac ferebantur :

Imago D. Christophori, Societatis Patroni.

Insignia Ducatus Bullonensis, inter duos militiæ Capitaneos, Romano more vestitos.

Insig.

Insignia Marchionatus Francimontensis, inter duos sateros.

Insignia Comitatus Loffensis, inter duos Vnicornes.

Insignia Comitatus Claromontensis, inter duos pugiles.

Hortus Societatis, in quo maiora tormenta curribus suis imposita visabantur.

Iuniorum ut vocant, Arcubalistariorum, hæc erant dona :

Imago D. Georgij, Societatis Patroni.

Insignia Comitatus Altomontensis, inter duos Leones.

Insignia Comitatus Alborenses, inter duas Nymphas.

Insignia Comitatus Hornensis, inter duos cataphractos.

Susannæ Historia : Quibus omnibus ultra 108. catini, cuniculis, leporibus, onagris, cervis, atque damis referri permiscebantur.

Iuniores Sclopettarij sequentia postremò offerebant :

Præcedebant tres ex sacco arbo-

E 5 res,

res, è quarum ramis Imperij Bauarię ac
Ciuita. Leod. Insignia propendebant.
Succedebant cordis conspicua effigies,
cuius stabilimento hæc erant ascripta :

LEGIA S. ROM. ECCLESIAE
FILIA.

Quæ dum offeretur, subiunctam ha-
buimus orationem :

*Voicy Prince le cœur que nous te présentons,
Si tu as mal ou bien, nous nous en resents :
Pren le cœur pour tesmoin d'vne amour filiale,
Car ta gente à iourmais te sera cordiale.*

Sequebantur arbores duæ præceden-
tibus similes, quibus COSS. appensa e-
rant Insignia. Imago deinde D. Huber-
ti Societ. Patroni, ante Crucifixi inter
cornua cerui effigiem genicularis, cum
hac inscriptione :

S. HVBERTVS VRBIS FVN-
DATOR.

Eam his verbis S. C. com-
mendauimus ?

*D'Hubert Aquitain Prince du vois l' image,
Qui premier des Ligeois print la foy, & l'hômage,
Qui par l'ameinte de ce lieu incité,
Fut premier fondateur de ta noble Cité.*

Sub.

Subibant arbores viginti duæ, quarū
ramusculis totidem Patrię Urbium In-
signia dependebant, inter quas D. Hu-
berti venatio, festiuo tubicinum clan-
gore, varia ceruorum, leporum atq; a-
prorum fuga, canumq; insequentium
agmine, ad viuum exprimebatur. Huic
talem subiicimus orationem :

*Prince tu vois comment ce grand Duc à la chasse,
Le cerf au pieds leger, d'un couraige pourchasse.
A la foy conuerti, chassa si dextezment,
Que aux Villes vingtetris donna commencement.
Garde les bien mon Prince, & Dieu tout debon-
naire,*

Sur la fin de tes iours t'en donnera salaire.

Ea porrò his in ferculis arte, sumpti-
bus, atque industria, singula constabāt,
vt ex accumbentibus Principibus non
deessent, qui in preclarissimis quidē ac
magnificentissimis Regū, Cæsariumq;
inauguratinnibus interfuisse se faterē-
tur : in quibus tamen nullū vnquā pari
splendore ferculū mensis appositū fu-
isse testarentur. A prandio huius diei,
extructa erat ad animorū exhilaratio-
nem, turris versatilis, alto stipiti inni. *Turris in*
xa, quæ ab viris inclusis impendio cir. flumine
cumuoluta, difficilimū ingredi conten versatilis.
dentibus

dentibus præbebat accessum. Victori præmium, argentea ingens cædebat patera. Illius potiundi spe, allecti ple-rique, tum è Leodio ipso, tum ex ob-iacentibus vicinis Prouincijs eò con- fluebant: qui si summis fortè viribus annixi, stipitis altitudinem nudi supe- rantes, ipsis iam aditibus instarent, ili- cò volucris turris agitata motu, emi- nus ipsos in subiectum Mosam, mag- no spectantium risu præcipites dabat. His variæ naumachiæ, naualiaque ad- debantur hastiludia, congregantibus Mauritano ritu vestitis, quorum qui vincebatur, ictus vi in flumen deie- ctus, socordix suæ pœnas luebat. Asta- bat inter hæc, ab vtraque ripa, intu- entis populi tanta multitudo, vt bi- ni exercitus speciem spectantium o- culis obijceret. Succedentibus etiam plurimis diebus, nihil præter conuiuia, tripudia, hastiludiorumque spectacu- la, passim per Urbem exhibebantur, vt aureum illud celebratum adeò poëtis sæculum, Leodinae genti, & Augusti Cæsaris felicitatem ipsius Principi, dijs aliquando propitijs obtigisse videre- tur.

*Communi-
nis latitia*

tur. Enimuerò sexta ab solenni hac inaugurationis luce, Illustrissimus Iulij, Cluiæ, ac Montium Dux, curis reuocantibus, amantissimo suo Nepoti valedicit, largissimaque vini copia à Ciuitate donatus, cum vniuerso fortunæ suæ strepitu, ad Ditiones suas reuertit. Visum est interim Illustrissimis Bauariæ & Arschotti Ducibus, Lantgrauo etiam, ac Illustribus plerisque Comitibus plusculi temporis mora Serenissimi principis desiderio indulgere, qui elapsis demùm aliquot dierum septimanis, vini copia & ipsi à Ciuitate cohonestati, ad abitum potiori ex parte itidem sese accingunt.

I. S. E. valedicturi, conuiuio dum accumberent, ad animi nostri, erga Serenissimum Principem testandum affectum, poëmata nonnulla, Illustrissimorum fratrum Excellentijs obtulimus: inter quæ subsequens, de Leodinae Urbis auspicijs, Principumq; ipsius res præclarè gestas, grauissimorum quorundam virorum instinctu, censuimus subiungendum.

FERT ERNESTE animus Leodinā dicere gentē,
 Tam duro fortem bello quā pace coruscā,
 Misa refer quibus auspicijs Eburonica virtus
 Fulserit, utq; humeris prius & sine nomine terra
 Creuerit Imperium magnum, ea vera referre
 Principia, & causas tantarum expromere rerum.
 Vix caput extulerat, fidos cum poscere Reges,
 Gens Leodina parat, quibus a qua potentia regno
 Et sociæ cum gente manus, tam feruida bello
 Dexteræ, & impatiens freni generosa propago.

Eburonū
 ab initio
 natus.

Imperij
 Rom. pro
 gressus.

Tempus erat claris cum Martia Roma triumphis,
 Edomitiū patrias sub leges mitteret Orbem,
 Iamq; sequebantur victa longo ordine gentes,
 Italia, Germanus atros, Gallusq; rebellis,
 Indomitiq; Geta, iam sub iugo venerat Ister,
 Cum rerum fra successu Romana iuuentus
 Finibus laud contenta suis, inuadere Belgas,
 Instituit Latijsq; acres submittere regnis.
 Restitit Ambiorix, animoq; accensus ad arma,
 Edicit properare viros, quibus insita menti
 Gloria libertatis erat, Patriæq; salutis.
 Quo ruis alte animis Ebuo? num viribus impar,
 Et numero, fatiq; minor, te opponere bello,

Cæsar in
 Gallijs.
 Pompei
 us in Ori
 ente.
 Crassus a
 pnd Par.
 thos.

Romanis audes Aquilis? si prælia Cæsar
 Fortè aduersa ferat, nondum tibi cesserit hostis.
 Nec gener extremis Asia bellator in oris
 Desuerit, soceriq; necem patietur inultam
 Nec Crassus, spolijs Parthorum diues & armis
 Si Latius vnquam remearit victor ad Vrbes,
 Quid reliquos dicam proceres, turbamq; Quiritam?
 In te

In te vertet onus Romana potentia belli,

Ast animis trepidare nefas, vicunque sequatur

Vincit amor Patrie, iuuat ire, Caesaris arma

Audaci tentari manu, fortuna secunda est.

Iamq; Sabini atrox, Aquilisq; insignis & hasta;

Ipse Petrosidius fatis congressus iniquis

Ense cadit, fusoq; madet iam sanguine Cotta.

Illud dies celebris, Latia memorando cruore,

Qua stros Aeneadum, qua vis Romana, triumphis

Externis deuicta iacet, sic Legia victrix.

Aeternum victa nomen Legione tulisti.

Bellum?
Leodiens;
cum Ro-
manis.

Incluta Tungrorum Materno Regna vigeant,

Ad Christum conuersa duce, & caligine pulsa,

Mollia tranquille peragebant otia gentes.

Heu? nulli durare diu (seu fata resistent,

Seu Deus humanas vertat per tempora leges)

Concessum, prius armipotens Octauia, casus

Infandos Hunorum armis excisa subiuit.

Tungro-
rum Ciuil-
tas.

Ergo Urbis tanta cladem miserata cruentam,

Traiecitina cohors translata in moenia sedem

Excipit, hicq; acer patrijs Gerdulphus in armis

Primus sceptrum tenens, Agarenica castra potenti,

In Belgas conuersa manu prostermit, at illum

Nobilis, insigni Bauarorum à stirpe Baronum,

Consequitur Theodardus, amans qui iuris & equi

Praeclaram pro Christo animam cum sanguine fudit.

O Deus, o Pater, est hominum cui cura salutis

Semper ades, famulo qui indigna morte perempto,

Lambertum populo instituis, Lambertus auita

Religionis honos, Sanctorumq; ardua morum,

D Gerdul-
phus Tra-
iecten. E-
piscopus.

D. Theo-
dardus.

D. Lam-
bertus.

Regula,

Regula, non illum cura non vlla laborum,
 Agmina fregerunt, fidei dum semina sanctè
 Taxandris confert rudibus, dum pastor amicas
 Sollicitus defendit oues, Regem ipse Pixinum
 Alpaide inducta thalamum fedare iugalem
 Turpe docet, proh grande nefas : hinc sanguine iuncti
 Alpaide exarsere odijs, rabidoq; furore,
 Sacrilegaq; manu, sanctum inter sacra trucidant.
 Heu columen virtutis obit : fle funera tanti
 Gens Leodina viri, luctus depromite Mose
 Naiades, & saltus nemorum iam claudite Nympha.
 Quin luctus cohibete graues hoc sanguine quondam
 Legia sublimi tolles tua moenia celo.
 Te virtute potens Aquitano à sanguine cretus

D. Huber- Extruit Hubertus, multis è millibus vnam
 tus pri- Insignem pietate Urbem, belloq; coruscantem
 mus Leo- Insignem pietate Urbem, belloq; coruscantem
 dicens E- Hic iura instituit nunquam inter iura, relictam
 pisc. Ciui- Tungrorumq; locat Sedem, populoq; profatur :
 tat. sun- Hortor amare focos (inquit) gens inelyta bello
 dator. Et pacis seruare bonum, sub moenibus altis,
 Viuite securi, rerum primordia parua,
 Natura monstrante viam per sacula surgant.

Iupilia lo- Est in conspectu famosa Iupilia Regum
 us illu- Sedes Liligerum, Imperijs præbere coronam,
 atris. Quæ solet, hinc validis quondam surrexit in armis
 Carolus Carolus, asserta qui Religionis amore,
 Magnus. Albicolas domat inuictos, illum arma mouentem,
 Et Lybicus Garamas, extremus & horruit Indus,
 Nec gentes Italum, nec Iberica regna potentem
 Nesciuere Ducem, Latia succurrere Sedi

<i>Dum parat, & magnos vocat in certamine Reges.</i>	Duo Pipi- ni.
<i>Quis geminos sileat mauortia corda Pipinos?</i>	Caro. Mar- tell. Tun- gros cum adiacente territorio
<i>Vel te martipotens tacitum Martelle relinquat?</i>	D. Huber- donat.
<i>Huberto qui primus opes, sceptrisq³ potiri</i>	Floribert.
<i>Tungrorum instituit, te surgens Legia nunquam</i>	Fulcarius
<i>Vllo se tantum tellus iactabit alumno.</i>	Agilfrid.
<i>Hubertum sequitur natus Floribertus, at illum,</i>	Gerebal- dus.
<i>Pone subit validis heros Fulcarius armis.</i>	Hircarius
<i>Inde Agilfridus Boiorum à sanguine Regum,</i>	Franco.
<i>Quem sequitur Gerebaldus, annans virtutis & equi:</i>	
<i>Hu pacem amplecti, & patrios seruare penates,</i>	
<i>Cura fuit, donec validis Hircarius armis</i>	
<i>Bellaces Vbios, Eburonum exterminat aruis.</i>	
<i>Quis te Franco pater sileat? qui Marte furentes</i>	
<i>Normannos vrlut Alcides, velut arduus Hector,</i>	
<i>Sistis eques, sternis Danos, victorq³ triumphans,</i>	
<i>Alma Urbis cladem, & Caesaris vlcisceris umbras.</i>	
<i>Quid memorem Stephanum, & sacra & scepra fe- rentem?</i>	Stepha- nus.
<i>Vir sermone potens, quem nectere carmina Musæ</i>	
<i>Imparibus docuere modis, Permisside lympha.</i>	
<i>Hunc sequeris Gerarde sacer, dein inclytus altam</i>	D. Gerar- dus.
<i>Sarmaticus decorat templis Euracius Urbem.</i>	
<i>Procedit longè ante alios fortissimus omnes,</i>	
<i>Heros, Notgerus pariter pietate vel armis,</i>	Notgerus
<i>Conspicius, Patriam magno turbante tumultu,</i>	
<i>Qui pacat, Grudios sternit, fortemq³ Brabantum,</i>	
<i>Condruasq³ potens vrbes in scepra reponit.</i>	Condru- siorū di- tio deuol- uitur ad Eburonū Principē.
<i>Ille sacras mirè auxit opes, & templa deorum</i>	
<i>Culmine sublimi vidit se attollere calo.</i>	

Baldricus Nec te munificum fileam Baldrice, nec alto
 Illustrēm Bauaro Reginaldum à sanguine cretum
 Insignem pietate virum, qui diues, egenos
 Amplexus, magnam decorauit pontibus Vrbeſ.

Vaſo. Hinc Vaſo arripotens, Bauarus Theodunus auita.

D. Theo. duinus. Cui fidei ſuccedit honos ille inclytus heros,
 Harmonias ſceptris Eburonum ſubjicit Vrbes.

Hanno nſa Epi- Nec minus audacem mirata eſt Legia tellus,

ſcopo Le- Henricum ſeuos Patria dum ſunderet hoſtes :

od. quon- Nec te Oberte pater, memor aut tua facta ſilebit

dāſſub- Poſteritas, qui naſcenti Bullonica caſtra

icēta. Adjūcis Imperio, dum vis Godefride triumphis,

Henric. I. Inclyte Iudæa Turcarum exſcindere gentem.

Obertus. Heu rebus ſublata ſuis, Leodina propago,

Bullonen In faſtus luxumq; ruit tum Numinis ira

ſis Duca Inſenſi ſubire graues, hinc fulmine ab alto

tus emi Fulſere, & toto ſonuere tonitrua calo.

tur. Non alias plures abrupto cardine, venti,

Exciuere imbres. multi videre volantes,

Luce alta per inane faces, multi aëra cacum,

Atque ardere Polum, ſtupuit rerum inſcia virgo,

Dum ſua in obſcœnum ſe verteret vnda cruorem.

Certa indignati, & nos ad meliora vocantis,

Signa Dei, dum dira minans mortalibus inſtat.

Sed Burgundus adeſt, natus melioribus annis,

Albero I. Albero, qui iuris amans noua ſacula condit,

Iratumq; Deum placat, ſic Legia ſummum

Tollit ad aſtra caput, ceſſoq; aſſurgit Olympo,

Dum florere videt Leodina palatia bello

Clarus Alexander, quo Principe Legia nunquam

Maiores tulit heroas, dum mœnia Regum
 Vidit inire nouem natos, Comitesq;, Ducesq;
 Innumeros, mirata Urbem Romana potestas,
 Ingênys superare Italos, opibusq; leuare.
 Nec verò insignis Macedon Ioue natus ab ipso
 Magnus Alexander, maioribus iuit Achius,
 Vicerit indomitos Persas licet, aut Garamantum
 Perdiderit gentem, aut Indos tremefecerit armis.
 Non ita ab Aemathys Pompeio ex hoste superbus,
 Ingreditur magna Caesar Capitolia Romæ.
 Inde potens nostris Limburge Henrice labantem
 Rem Patriæ firmans, imponis montibus arces.
 Hugo pater, quis te bello Præstantior alter?
 Dum tua perdenda profers signa ardua genti?
 Marte instante tuo, micuit sapè ignibus æther,
 Armatasq; acies, percussa Brabantia calo
 Vidit, & obscuris vularunt noctibus vmbra.
 Fastus & illa dies, quo iure insignis, & armis,
 Bina triumphato suspendis ab hoste trophæa.
 Tum sacra Lamberto, solido de marmore templa
 Inslituis, festumq; diem per sæcula ponis.
 Tertius inde venit, sed adhuc iuuenilibus ænis,
 Henricus, vir in arma ferox, at amoribus agris
 Mollior Antistes, sapè aspera prælia tentans,
 Et clypeo pugnas accinctus obibat & hasta.
 Hinc Patriæ proceres inter procedit Adolphus,
 Marcia progenies, quem nec seua agmina Regum,
 Nec fregit labor assiduus, dum Tullius alter,
 Ciuiles cohibet fraterno à sanguine dextras.
 Hic prudens rerum, satis melioribus vsus,

Nouc Re-
 gum, 18.
 Ducum,
 & 24. Co-
 mitum fi-
 lij Leodij
 rclidetes.

Henricus
 II.

Hugo Pe-
 trapötius.

Henricus
 III.

Adolph.

- Loffensis**
Comita
tus Leod. *Loffenses primus populos in sceptrā reponit.*
Episcopo, *Aspice, vt insignis spolys Antistes opimis*
subijcitur *Engelbertus init, Leodina palatia victor?*
Adolph. *Hic gentem Patriam, magna turbante tumultu*
Engelber- *Pacauit, dum bella suis comitatus obiret,*
tus. *Armorū fremitu gemuit Taxandria tellus,*
Ingentemq; virum metuens in regna recepit.
- Iohannes**
Bauarus. *Quis te bellipotens Boiorū à stirpe Iohannes*
Iohannes *Conticeat? Vultusq; tui aut Hinsperge decorem?*
Hinsber- *Heu paci, & rebus nimium confise secundis,*
gus. *Qua nunc sublimi se Legia tollit Olympo,*
Burgundis prædam ducibus post fata relinques.
Ne causam queras, mortalibus inuida semper
Fatorum series, rerumq; volubilis ordo.
- Erardus.** *Quo fessum ô Erarde rapis? tu maximus ille es,*
Qui Patria lapsam cunctando restituis rem,
Ea decus nostrum, dum tanta palatia celo
Extruis, & celsas imponis montibus arces,
Qua gens Italia, vel te nesciuit Iberus?
Lilia dum firmo discordia fœdere iungis,
Romanis Aquilis, timuit sibi Thracius Isther,
Instantesq; acies tremuit Bizantia tellus,
Et septemgemi trepidarum ostia Nili.
Eia pater patria, mane at sine pondere terra,
Tam grato cineri, & longo memorabilis æuo,
Spiritus æternum tranquilla in pacā triumphet.
- Cornel.** *Ergo Seuenbergus viridi florente inuenta*
Succedit, post quem securâ per ocia regnat
- Georg.** *Austriades, pietate valens, & moribus equus.*
- Robert.** *Inde Roberte Breui rerum moderamina linguis*

Gerardo, cui labra dedit facundus Apollo,
 Tingere Pieria in Lympha, & pradiuite lingua,
 Magna loqui, quis ille cruce non pertulit? aut qua
 Cura virum fregit? dum Religionis amore,
 Belgarum populos, concordi fœdere iungit
 Hesperio Regi, Leodinaq; scepra tuetur,
 Arte potens, utcunque ferent ea fata sorores,
 Pacifici æternum nomen per sæcula tollet.

Respicit interea gentem Deus almus Olympo
 Patre suo mœstam, & tantum miseratus amorem
 Solamen confert, dum te sate sanguine Regum
 Mittit Eburonum Princeps ERNESTE benigno, Ernestus.
 Et regere Imperio populos, & condere leges.
 Iustitiæ columen quem vidit Norica tellus,
 Lata suo partu, cui gratia rara parentis
 Alberti, & præstans foret in præcordia robur.
 Hesperia in magna properas dum carpere fructus
 Virtutum stupuit Romani cardinis ordo,
 Insignem pietate virum, cui maxima sanctam
 Cura esset servare fidem, iustumq; tueri,
 Aspice promeriti quæ fert monumenta triumphi
 Marte potens Ebuo, te clamat conscius æther,
 Te nemo omne canit, geminatq; in litore nomen
 Lympha tuum, ruit ad plausus Leodina propago,
 Et letam viridi velatur fronde per Urbem.
 Non tanto applausu celsa ad Capitolia Casar,
 Victor agit currum validis licet inclytus armis,
 Orbe triumphato, Imperium per sæcula condat.

O ERNESTE, cui magnam Deus Opt. Urbem,
 Iustiaq; dedit populum frenare potentem:

*Te Duce si qua tenet vanas discordia mentes,
Si qua sinistra fides, melioribus irrita fatis,
Aurea tranquilla florebut tempora vita.*

Carmen Chronographi-
cum:

ERNESTE In Veberis Leodina palatia Pr Inceps
Marcello Ut gratvs Clares ab axe dies.

REVERENDISSIMI

AC SERENISSIMI PRIN-

CIPIS ERNESTI, HVIUS

nominis Primi, in reliquis Patria

Leodina Urbibus so-

lennis

I N A V G V R A T I O.

Serenissima S. Celsit. receptis
Marchionatus sui Francimō-
tani, Stabulensisque Prouin-
ciæ municipijs, non ignara quam ad
subditorum confirmandos animos,
boni Principis conducatur præsentia,
postquam per menses aliquot Stabu-
leti hiemasset, ad Urbium amplissime
suæ

suæ Ditionis, maiorum more inaugu-
 rationes, maturo consilio, animum in-
 tendit. Quod vt aspirantibus superis,
 feliciter tandem inchoaret, Stabuleto,
 versus Le grand Han, celebre municipi-
 um, digreditur, 6. Idus Feb. Anni 1582.
 Quo in loco collectis præcipuæ Nobili-
 tatis agminibus, adiunctoq; in itinere
 Illustris. Aremburgensi Principe, Op-
 pidum D. Huberti, non abs re, in fidem
 ante omnia recipere placuit. Hoc quã-
 quam multis ac legitimis de causis, Le-
 odinorum Principū imperio, pacificè
 hætenus subesse debuerat, tamen quod
 inter Leodini, ac Luxemburgensis agri
 confinia, sitū esset, diu super illius hinc
 obtinendo, illinc retinendo dominio
 concertatū est, vt Leodinis semper quã
 externis Principibus magis addicti Ci-
 ues, multa abvicinis se indigna pati co-
 gerentur. Pientissimus igitur ac ingen-
 tis animi Princeps, ouium suarum ma-
 lis permotus, eas & præsentia sua con-
 solari, & ab omni imposterum iniu-
 ria vindicare statuit. Principis itaque
 sui legitimi aduentū, alacres facti, ac
 velut calamitatibus suis omnibus

Princeps
 Oppidum
 D. Huber-
 ti in fidem
 recipit.

iam defuncti incolæ, ad duo passuum milia armati, obuiam contendunt, miraque congratulatione, incredibili- que lætitia, Pastorem suum ac Libera- torem agnoscunt, atque excipiunt.

Est Oppidum illud antiquissimum, clarissima D. Huberti, Leod. Ciuit. fun- datoris, Abbatia nobile.

*Princeps
Bullonum
ingredi-
tur.*

Sequenti luce, recepto in fidem D. Huberti Oppido, Bullonum conten- dit, quod sub diei Dominicæ vespere appropinquans, horrendo belli- corum ex arce tormentorum fragore, subinde salutatus est. Cui tertio tandē die splendidissimis conuiuijs exceptus, honestisque muneribus cohonestatus, valedixit.

*Godefri-
dus Bullo-
nius pri-
mus Hie-
rosolyma-
rum Rex.*

Bullonum, viginti circiter miliari- bus Leodio dissitum, antiquissimi Du- catus caput, arcem habet omnium, (si ex fide propugnetur) opinione, inex- pugnabilem. Ab hoc tanquam pater- na hæreditate, nomen suum sortitus est. Inuictissimus ille Godefridus Bul- lonius, qui cum Eustachio ac Balduino fratribus, in Concilio Claromontensi, Palæstinæ in Asia expeditionem om- nium

nium primus suscepit : quod vt commodius perficeret, Ditionem illam O-
 berto Leodien. Episcopo vendidit. Hic fortissimus fidei athleta, ducto se-
 cum Galliarum, ac totius fermè Occi-
 dentis robore, primus Urbem Hiero-
 solymam succedente Balduino, victor
 est ingressus, Anno Domini 1089. Au-
 ream Iudaici quondam Regni ab exer-
 citu oblata coronam, constanti ani-
 mo recusauit, cùm indignum diceret *Codefridi*
 hominem, in ea Ciuitate auro corona *Regis mo-*
 ri, in qua Deus Optimus spinis pro sa- *destia &*
 lute Mundi, sese redimi passus fuis- *pictas.*
 set.

Duodecimo Februa, Giuetum, ab v. *Giuetum.*
 traque Mosæ ripa situm municipium,
 pari applausu ingreditur.

Exacta ibidem nocte, Hircium cele *Hircium*
 berrimi Baronatus municipium, in-
 gressus, ab loci Dinasta, prandio mag-
 nificè exceptus est. Inde vltcrius per-
 gens, Couinium peruenit, atque huc Il-
 lustrissimus Cimacensis Princeps I. S.
 C. salutandi gratia, cum insigni Nobi-
 litate, officiosus accessit.

Decimaquarta dicti mensis, Flori- *Floriniū.*
 F 5 nium

nium amplissimi Baronatus caput ingreditur, & ab loci Satrapra Coena magnificentissima ludorumque spectaculis exhilaratur.

*Hanseru-
sum.* Decima quinta, in celebri arce de Han sur Heure, pernoctat, ab Illustri Barone de Morcaumé, omnium sedulitate, atque officio cohonestatus.

Tudinū. Decima sexta Tudinium peruenit. Huius officiosissimi Ciues, nec sibi, nec sumptibus vllis magnifici pepercere, quo praesentem suum Principem exhibere, ac illius affectum, promereri quoquomodo possent. Abest Tudinū ab Leodio decimonono, à Montibus autem Hannonia, quinto tantum miliarium Oppidum, & situs amoenitate & Canonico Collegio nobile.

*Lobbien-
sis Abba-
tia.* Decima septima famosi illius ac opulentissimi Lobbienfis Coenobij Archimandrita, Principem suum prandio lautissimo cum excepisset, Bello-montem vicinum Arschottani Ducis in Hannonia Oppidum (ad quod visendum Illustrissimus Dux S. C. omni studio atque obtestatione prouocarat) pergi coeptum est, vbi Regali pro-
pemo.

pemodum apparatu, fuere celebrata
conuiuia.

Insequenti luce penes celebratissi-
mi Aluensis Cœnobij Præsidem S. C. *Aluensis*
prandet, ac subinde Fossam versus, Ca. *Abbatia.*
nonicorum Collegio insignem. iter *Fossa Op-*
vertit, summisq; honoribus ab Oppidi *pidum.*
illius incolis Principi suo clementissi-
mo aggratulantibus afficitur.

Decimanona Dionantum vltierus *Dionan-*
progreditur, quod cum appropinqua- *tum.*
ret, frequentes Urbis illius incolæ, ar-
mis præfulgidi, obuiam longius pro-
cedunt, tormēta bellica, tonitru ex arce
horrēdo, disploduntur, nōnulli gladijs
certare, alij Satyrorū, Nympharumq;
in morem choreas ducere, plerique lu-
culentissimis equis, hastis, galeaq; con-
spicui, Principis sui coloribus amicti
conspiciebantur. Vt mirū sit, quanta o. *Triumphii*
mnum lætitia, conuiuiorū splendore, *exhibiti.*
munerum præstantia, spectaculorum
festiuitate, S. C. exhilarare cōtenderint,
magnifici illi atq; cordatissimi ciues.

Abest porrò Dionantum duodeci- *Dionan-*
mo à Leodio lapide, ad Mosē dextram *tensis Vr-*
conditum, arcem habet in eminentis- *bis præ-*
simo *stantia.*

mo rupis vertice hanc licet Henricus
 II. Francorum Rex (diu ab imposito
 milite, nequicquam egregie defen-
 sam) Anno 1554. propemodum attri-
 uerit: pristino tamen robori, Princi-
 pum suorum diligentia, paulatim re-
 stituitur. Fuit aliquando Oppidum il-
 lud, & loci natura, & mercimonio-
 rum frequentia, nulli in Belgio secun-
 dum, cui rerum humanarum instabi-
 litate, quanquam prisca splendoris
 multum decesserit: permanet tamen
 etiamnum, status & conditionis non
 mediocris, quod ei adiacens ager, mi-
 re sit fertilitatis, è cuius etiam praru-
 ptis montibus, ferrum, ac lectissimi
 marmoris ingens copia, indies erui-
 tur. Patria est tam multorum ingeni-
 rum, tum doctissimi Henrici Deueri I.
 C. clarissimi parens.

*Dionarū
 vrbis pris-
 ca maie-
 stas.*

*Pralium
 campestre*

Postquam in tertium vsque diem,
 Dionensium affectibus S. S. C. indul-
 sisset, Cenacum versus iter prosequi-
 tur. Dionenses Principem suum ab
 Vrbe longius honoris gratia deducen-
 tes, in Cænacenses, qui pari studio ad-
 uentanti obuiam properabant, bellico
 more

more irruunt, præliumque aspectu
iucundissimum, medijs in campis com-
mittitur. Est porro Cænacum anti. *Cænacum*
quissimum Condrusij Oppidum, Ca. *Condru-
sorum Op-
pidum.*
nonicorum Collegio nobile.

Sequenti die in Cœnobio Vallis no- *Abbatia*
stræ Dominæ, ab loci Abbatissa, solen- *Vallis no-*
ni conuiuio, arque hospitio exceptus, *stræ Du-*
ad Huensis Urbis inaugurationem, *minæ.*

(quæ illinc medio tantum aberat mi-
liari prandio altera luce hilariter sum-
pto, sese parat. Quam crebris, tum ex
arce, tum ex Urbis ipsius incenibus, tor-
mentorum ictibus salutatus, ingredi-
tur, mensis Febr. die vicesima tertia, di-
ctu mirum, quanto Ciuium, ac totius
vicinæ eo confluentis applausu, exce-
ptus fuerit Illustris. Princeps. Quo-
rum tot apparatus fornices, instaura-
tos triumphos, editaq; spectacula con-
sulto hic prætereo.

Fuit antiquitus Vrbs illa famosissi- *Huensis*
ma, quam Aelius Pertinax (quanquam *Vrbis ex-*
nonnulli id Antonino Pio tribuant) *cellentia.*
in collium amœnissimorum vertice,
ac Mosæ medij profluentis planicie,
cum exadificasset, benefactam appel-
lauit.

lauit. Temporum verò progressu Barbarorum ab Aquilone inundationibus, miserè diuexat, ac in postremum penè euersa, ab Hoio amne, qui illic rapidissimus, Mosam influit, Hoium est nuncupat. Hodie sanè nobilissimo Canonorum Collegio, Parochiarum, ac Coenobiorum splendore, comprimis illustratur. Pontem (inter cetera egregia) habet operosissimum, qui Urbem ipsam velut mediam interfecat, ad cuius dextram Arx munitissima (sæpius dicti Cardinalis opus) exurgit, tanto structuræ artificio, atque elegantia, vt vix Europa ipsa parem habere credatur. Vicinus ager pecorum, frugum, ac ferri optimi, mirè ferax.

*Arx incō-
paranda
structure.*

Ab hac Vrbe, Leodium quarto inde lapide reuersus, paululum ab instituto conuiescere, & per carnualium dierum fluxus, Ciuitatis ac Patriæ suæ Primoribus Conuiuium magnificentissimum, miro quodam ergo ipsos affectu, instituere placuit.

AMPLIS.

AMPLISSIMI LOSSEN-
SENSIS ET HASBANIAE*Comitatum solemnem Inau-
gurationem.*

Serenissimus itaque Princeps, ex-
 atis hunc in modum Leodij carni-
 ualibus, clarissimo procerum agmine,
 nec non quatuor ciuitatis selopettario-
 rum vexillis stipatus, ad amplissimi sui
 Comitatus Lossensis & Hasbaniae In-
 augurationem proficiscitur, 4. Nonas
 Martias, prima ieiunij Quadragesima-
 lis Dominica, Tungrorum in itinere
 tertio à Ciuitate lapide distitam Vr-
 bem dum accelerat, Hasbani gens ani-
 mosa, armis suis egregiè instructi, plu-
 uio nequicquam obstante caelo, in me-
 dia agri planicie militari more concer-
 tantes, & eximij sui in Principem affe-
 ctus, & bellicæ fortitudinis, dexterita-
 tisque certissimam laudem retulerunt.

*Prælij a-
trocis spe-
cies.*

Sub diei illius vesperum Tungros in-
 gressus, inusitato Ciuium applausu,
 spectaculisque in subsequenter penè
 auroram studiosè productis exceptus
 est.

*Tungrorum
Vrbs anti-
quissima.*

Est ca

Est ea Tinguorum Vrbs, ad flumen Iecoram, à Tungris Germaniæ populis, nomen suum sortita, vtpote qui omnium primi ante C. Cæsaris tempora Rhenum Occidentem versus transgressi, urbem eam condidere. Horum bellicam virtutem, reliqui Germaniæ populi admirantes Germani illos vocabulo (quod perfectè virum sonat) primùm appellarunt, idemque hoc nomen vniuersæ postmodum suæ genti, velut gloriosum, indiderunt. In tantam porrò excreuit hæc Vrbs potentiam, vt sub Menapio Godefrido, Carolo Hinacio, Ambiorige, cæterisque Regibus, nobilissimis per circuitum Prouincijs longè lateque imperarit. Ex qua etiam famosi illi Pipini, Caroli Magni progenitores, ortum habuisse in confesso est. Constat in ea, Hunnorum per Europam inundatione, præter innumera summi splendoris ædificia, supra centum structuræ admirandæ Diuorum Tempia, euersa penitus, ac desolata fuisse. Hæc est memorabilis illa Ciuitas, quæ omnium Galliæ ac Germaniæ Urbium prima, Christi fi.

*Germani
vox à Tū-
gris pri-
mum or-
ta.*

*Vrbis Tū-
grorum
quæ antea
olim maie-
stas.*

sti fidem, Materni prædicationibus, amplexa est, qui rebus ibidem confirmatis, obiit primus Tungrorum Antistes, circiter annum Domini 138. atque inde Episcopalis sedes, Traiectum B. Seruatij ope aliquando perducta, Leodium tandem sub D. Huberto Antistite translata est. Cessit Vrbs illa, cum adiacente territorio, Caroli Martelli donatione, B. Huberto Leodiorum primo Antistiti, ipsiusque in perpetuum successoribus. Visitur ibidem inter reliqua admirandæ vetustatis monumenta, celebratissimum illud iter, Lutetiam vsque, recta fermè linea, sese pro tendens, opus verè Romanum, quod continendis in officio Belgarum populis, prouidè excogitatum fuisse videtur. Est nunc Vrbs illa insigni Canonico-
Iter admirandi operis.

Sequenti orta luce Loffam, amplissimi Comitatus caput, iter intendit, peracta ibi hilariter prædio, Trudonopolim vltèrius dū progreditur, Loffensis Oppidi primores, cunctos loci,
Loffa amplissimi Comitatus caput.

G

ac to.

ac totius vicinix incolas, ad instaurationem epulas in communis lætix ac liberalitatis argumentum publica preconis voce inuitarunt. Est autem Loffensis Comitatus antiquissimus, quem Carolus Magnus, Ogerio Dano Francix pari in virtutum præmium, dono aliquando dederat, temporum verò lapsu, mortuo sine hæredibus Ludouico Comite, Prouincia feudi iure Leodinorum Principum esse cœpit.

Trudonopolis Vrbs. Trudonopolim ingenti festiuitate, ac incolarum portis passim sese effundentium applausu, ingreditur, sub prædicti diei vesperum, vbi haud minori, quàm in reliquis Patriæ Urbibus rerum omnium apparatus splendore, condecoratus est. Est Oppido ab opulentissima D. Trudonis Abbatia, nomen inditum, quod Centrones ab Iulio Cæsare commemoratos populos, olim incoluisse, quidam memoriæ prodiderunt. In fertilissima planicie conditum, incolas habet morum humanitate ac naturæ industria commendatos. Patria est insignis illius Rudolphi Abbatis, inter

Rudolphus quondam Abbas D. Trudi.

inter eruditione illustres viros, à Tritemio studiosè recensitis.

Quinta Martij Hasceleli prædicti Comitatus ad Demeram flumen celebri Oppido solenniter inauguratur. Nihil hic quod ad Ciuum splendorem, atque magnificentiam, gratumq; se. *Oppidum Hascelen-* erga S. C. testandum affectum, incredibile omnium studio, prætermisum est. Huius Oppidi Ecclesia prementibus fidei malis multum anxia, Pastorem suum, ac Principem hunc in modum alloquuta est:

O ERNESTE sacer Christi, illustrissime Præsul,

Tu mihi sollicita tristia fata leua.

Suscipe me, septena simul qua munerata Christus,

Fæderis eximij sponsus amorq; dedit.

Tu sponsi, sponsæq; simul pia iura tuere,

O Christi Domini tu Paranymphe mei.

Septima dicti mensis, Hasceleto in fidem recepto, Curingiam peruenit, *Curingia* in qua amœnissimum illud ab Illustris. Cardin. à Marca extructum Pala. *insigni Principis* tium postquam perlustrasset, ad Brëam *Palatio* Oppidum iter profequitur. Hic præter *nobilis.* exquisitissimarum (quas Quadragesimale tempus suppeditare poterat) epu. *Brëa Lof-* larū, veteris phalerni præstantiã, nusquã *sensis Co-* *mit. Op-* *pidum.*

vberiori, doctissimorum poematum copia, S. C. condecorata est adeò, vt plerique etiam ingenui loci illius adulescentes, Coloniae Agrippinae literarum studiosi, Serenissimi Principis sui laudes, non infeliciter decantarint Oppidum est, & caeli salubritate, & ingeniorum solertia, nulli cedens.

Driopolis Octaua die Urbem Driopolim, ingressus est. Vbi inter exultantium Ciuium triumphos, nulla Germanici, Gallici, aut Cretici etiam vini genera, hilaribus conuiujs defuerunt. Est haec Loffensis Ciuitatum Vrbs ad Mosae ripas amoenissima, Canoniorum insigni Collegio, & Coenobiorum splendore illustris.

Stochemium. Nona dicti mensis, Stochemium versus, primò à Driopoli lapide, ad laeuam Mosae situm, pergitur. In itineris illius medio, Driopolitani Illustrissimum Principem longius deducentes, obuiam factos Stochemenses incolas, bellico more aggressi, feruentissimi certaminis speciem, summa intuentis S. C. voluptate, medijs in campis, ediderunt. Visitur Stochemi arx
vali.

*Ingentis
praelij species.*

validissima, à sæpius dicto Cardinali, ab integro fermè restituta, quæ & iucundum aspectum, & gratam Oppido securitatem præbet.

Decima Martij receptis hunc in modum Patriæ suæ Urbibus, Leodium Eburonum reuertit, Traiecto ad Mosam, in itinere ad læuam relicto, cuius inclytæ Urbis, licèt iusta dominij medietas, ex antiquissima Pori Louanien-
 sis Comitibus donatione, ad Leodinos spectet Antistites, Pientissimo tamen Principi recenter perpeffarum ipsius calamitatem miserto, inauguratio-
 nem suam differre, & Ciuium longa bellorum clade attritis rebus in meliora hæc tempore parcere visum est.

Hæc igitur velut per transfennam tantum ostendisse suffecerit, cum infanti propemodum operis foret, singula quæ hic memoranda contigerunt, sigillatim persequi id tantum colophonis loco dictum velim: nullum vel sæculi nostri, vel præscorum memoria Principem, maiori subditorum applausu, ac tripudio, exceptum vnquam

fuisse. Deus Opt. Max. C.T. magnanimos ac generosos conatus, ad nominis sui gloriam, Patriæ salutem, ac totius Ecclesię suę stabilitatem immensa sua bonitate prouehere dignetur.

DE BOIORVM ORIGININE, REBUS GESTIS, ET BAVARIA præstantia.

Iohan. Auentinus
Bauaria
chronogr.
Bernard.
monachus
Chremb-
monaste-
rien. &c.
Diodorus,
Plin. Pto-
lomaus,
Cato, de
origimb.
&c.

BOiorum prima origo, ex Armenia ab authoribus classicis repetitur, qui scilicet inde paulò post diluuium in Vindeliciam, atque ad Istrum migrarint. Neque à vero id prorsus alienum videtur, cum primi populorum motus, ab vniuersali terrarum inundatione, illic initium duxerint. Postquam autem in magnam gentem Boij excreuissent, gentis illius manus non exiguas in Galliam & Italiam exonerandę terre gratia abijisse, vbi Græcis postmodum, atq; Latinis scriptoribus, peracto Troiano bello, rerum præclarę gestarum memoria, toti penè mundo innotuere. Originis huius fidè nobis

nobis facere videtur Bernrardus, dum ex militibus sub Frederico, ab Asiatica expeditione domum reuersus, audiuisse se se refert, procul ipsos in Asia ad Septentrionalem Armeniæ plagam, incolas reperisse, qui Boiorum sermonē exactè sonarent. quin & hodie pluri-
 mis Armeniorum corruptis vocabulis Boios vti manifestum est.

*Vvolgan-
 us de gen-
 tiū trans-
 migr. tra-
 ctatu de
 Boijs.*

DE BAVARIAE INSIG-
 gnium ratione.

Bauariæ Insignium rationem, ex hac causa adferri posse, scribit Auentinus: Psammeticum videlicet Aegypti Regem, vt gentium antiquitatem experietur, duos recens natos infantes, pastori educandos tradidisse serio, etiā ne quisquā cum eis colloqueretur, interdixisse, quo factū est, vt cūm adoleuissent, fame aliquādo coacti, inclamauerint: Becha: quam vocē Scytharū ac Phrygū esse postquā intelligeret Rex, originis antiquitatē vltro illis cōcessit. Atq; hæc dictio non solum Germaniæ aliquot populis etiamnum permanet, verūm etiā Boiorum ipsi Principes, in

gentilitijs suis insignibus panes seu pachenas 24. duodecim scilicet albos, ac cælestini coloris totidem, ad gentis suę denotandam antiquitatem, retinuerit. Tulerunt panes huiusmodi, sed alijs distinctos coloribus Duces Decenses, cum Regulis à Kinseck, manentque in hoc vsque tempus, in Bauarię familię aliquot illustres à panificio cognominate, cuiusmodi sunt Daxenbeck, Hirschenbeck, Schvveinbeck, Vrsenbeck, Schvvertzenbeck, quibus etiam Taxenbeck, & Kindsbeck coniecturam hanc nostram confirmare videntur. Habuit ea Boiorum gens (vel rerum humanarum impellente vicissitudine, vel terra productorum hominum fertilitatem non ferente, seu potius insita generosis populis regnandi libidine) multas à prima sedum mutationes, adeò vt non solum Austriam omnem, ac Bohemiam, gentis suę vbertate impleuerint, sed & Pannoniam, Alpesque Noricas, Carinthiam insuper, ac Stiriam, plurimaque Italiae loca velut inundatione facta cooperuerint, hinc Titus Liuius s. ab Vr-
be con-

*Boij sedes
suas frequenter
mutat.*

be condita: Boij (inquit) Lingones. que cum inter Padum atque Alpes, omnia tenerentur, Pado ratibus traie- *Sdem Po-*
cto, non Hetruscos modò, sed etiam *libius hist.*
Umbros agro pellunt, intra Penni- *sue lib. 2.*
num Fessæ tamen tenuere. Quos sanè è Norico, Alpibusque postea à Romanis pulsos, in Vindeliciam migrasse, Regnumque illud memorabile secus Dannubium excitasse, verosimile est, quod alternante postmodum fortuna, in Boiarię Ducatum Marcham Boiariæ, Lantgraviatus, Palatinatus, ac Burggraviatus sectum fuisse, haud obscuris argumentis constat. Fuit etiam Palatinatus Bauariæ Ducatui aliquan- *Palatina-*
do incorporatus, verum sub Ludoui- *tus Bau-*
co sexto, & Rudolpho septimo fratri- *ria aliquã*
bus, ab ea diuisus est, licèt Ditionis *do incor-*
nonnihil in Nortgoia retinuerunt Pa- *poratus,*
latini. Nobilis porrò Boiorum Pro- *et quan-*
uincia, optimè constitutis legibus tam *do ab ea*
benè instructa erat, vt sub Regibus to- *diuisus.*
ti sermè Orbi metuendis, florente æ-
quitate, feliciter verteretur, qui tanta
etiam inter æui illius Reges sublimitate
fulgebant, vt quemadmodum Ae-

gyptij quondam Reges, Ptolemæi, Parthorum Arsaces. Persarum autem Imperatores hodie Sophi appellantur. Ita & Inuictissimi illi Boiorum Principes Cacaneorum Hungaris gentilitio nomine singularis præstantiæ ergo nuncuparentur. Mansitque tamdiu ea dignitas incolumis donec Arnoldus, Caroli Magni filijs in Imperio successor, expulsis inde Regibus, Prouincia sub Ducibus esse cœpit Anno Christi 900. qui ab illustri Agilophingorū familia stemmatis sui primordia repetentes, Boiorum Populis annis 190. præfuerūt. quorū scilicet progeniei ex Burgundis ortis iuxta Salicæ Francorum legis statutū Bauarica successio debebatur. Verū Auētinus Vvelphones eos, à quodam Altorff Vvelphon nominat, originemq; ab Suæuis ac Suæuiæ Ducum familia, ipsis tribuit, à quibus calamitate sua memorabilis illa Vvelphorum, siue Guelphorum, ac Gibellinorum factio, exorta est, quæ Italianam vniuersam atque reliquam propemodum Europam, longissimo temporum decursu, varijs bellorum turbationibus

*Boiorum
Reges vo-
cabulo Ca-
can olim
nūcupati.*

*Auent. li-
bro 6. An-
natum
Boiaria.*

*Vvolgan-
gus Lazi-
us contra
opinione
Blondi &
Sabellici.*

nibus attriuit, ac penè euertit. Regnum itaque florentissimum, in subie- *Abbas Vrspergen.*
 ctam Francis præfecturam migrans, *in suis Palatipome,*
 ac dein recidiua sorte, in pristinum *Otho Frisingensis*
 decorem restitutum, diuisis postre- *lib. 2. c. 2.*
 mò cum subiectis Ditionibus agris, *Naucles.*
 Ducatus esse cœpit. Descendebant au- *Blond. de-*
 tem Prouinciæ huiusmodi ad Prin- *cad. 2. li-*
 cipis officium. Ab Oriente quidem, *bro 7.*
 Marchio Boiariæ, & Palatinus Cray-
 burgensis, cum proximis duodecim
 Comitibus Bauariam aduersus Hun-
 garos turbantur. Ab Occasu, ex Prin-
 cipum ordine, Palatini Scyrenses, ac
 Vviltelspacenses, cum plus minùs sex
 magni nominis Comitibus, Suæuis e-
 rant oppositi. Septentrionalem porrò
 Boiariæ plagam, Marchiones Vogbur-
 genses, & Lantgrauij Ratisponenses,
 aduersus vicinos Sclauos fortiter adse-
 rebant, atque his temporum progres-
 su, Burggrauij Norimbergenses, &
 Lantgrauij Leuchtemburgenses, in of-
 ficio succedere, quibus etiam præcla-
 ri bello Comites decem in laboris sub-
 sidiū adiungebantur, Marchiones verò
 Andecenses (qui etiā Morauicę duces ad
 Athe-

Athesin fuere) cum plerisque Comitibus Romanorum, Italorumque viribus ab Alpibus & Meridie opponebantur.

Vvolgan. Laz. ius de Boijs.

Romani Imperij iugum omnium Germaniæ populorum primi, ter de Romanis triumphantes Boij ceruicibus suis excusserunt. Tantæque existimationis illorum erat Prouincia, vt pro ipsius à Morauis perrupto limite, difficillima sex bella, cum Batislao & Suatibogo gesserit Carlomannus, atque proinde non immeritò miretur Carion, cur Otho III. cum Principum Imperij Electorum, Pontificis ope sanctionem ferret, dignitas tam sublimis, Bauariæ potentissimis Ducibus commissa non fuerit, vtpote qui & reliquos Germaniæ Principes, Ditionis amplitudine facilè antecellerent, & Bauariam, atque Austriam, ad Aquileiam vsque, sibi per id tempus subiectam tenerent.

*Lib. 3.
quarta
Monarchia, tertie ætatis.*

QUANDO AD FIDEM CON-
uersa sit Bauaria.

Ad Christum conuersa est Bauaria
circa.

circiter annum Domini 182. prædica-
 tionibus Lucij (vt quidam volunt) An-
 gliæ Regis, quæ maior Britannia dice-
 batur: postmodum verò Ruperti, at-
 que tandem Bonifacij Moguntini Epi-
 scopi concionibus, egregiè confirma-
 ta. Suscepta Christi fide, optimè viuen-
 di leges ac instituta genti perscripta *Boiorum*
 sunt, veluti: De Ecclesiæ libertate, De *leges.*
 Incendiarijs Ecclesiarum, De confugi. *Munster.*
 entibus ad Ecclesiam, De Clericorum *lib. 3. cap.*
 percussoribus, De decimis, De seditio. *362. fol.*
 forum pœna. Leges etiam Castrenses, *765. Lu-*
 de Libertis, de Nuptijs, & causis muli. *tissimè*
 erum, de Furtis, de legibus Agrarijs, *Francisc.*
 Commendatis & Commodatis, Hære. *Bellifore-*
 ditatibus, Emptione & Venditione, *tus in sua*
 quorum plæreque Pontificio, ac Cæsa. *vniversali*
 reo, quo nunc vtimur iuri, omninò *Orbis hi-*
 conformes sunt. Seuerinus Rauennas *stor, tra.*
 sex in eo populo Cathedras, sub hoste *cta. de Ba-*
 etiam Christi Gibolpho Rege, exorsus *uaria.*
 est, seu potius (vt quidam asserunt) re-
 nouauit. Laureacensem scilicet Me-
 tropolitanam, Antiquam Iuuaiien-
 sem, ex cuius vetustissima arce, Iulius
 Cæsar Germaniam primùm bello im-
 petere

petere aggressus est. Ouilabiensem insuper in Ripensi Norico, & apud Vin-
delicos Quintauiensem, Batauiensem,
ac Tiberinensem. Hodie porrò qua-
tuor insignes continet Episcopatus,
Saltzburgensem Metropolim, Passau-
ensem, Frisingensem, & Ratisponen.

BAVARIAE QUALITAS.

Bauarię Regio nemorosa est, ac ple-
runq; montuosa, quam Danubius Eu-
ropæ fluiorum maximus, cum Isara,
Vilsa, Oeno, Salsa, Lico, Mosaco, alijs-
que nonnullis fluminibus irrigat. Vr-
bibus ambitiosis & magnificis, ante re-
liquas Germaniæ Prouincias maximè
celebris, continet enim spectatę ampli-
tudinis Vrbes 34. minores autem 96.
Satrapias 150. arcibus suis plærunque
munitas, Pagorum verò (quod nōnul-
lis vix credibile videbitur) decem mil-
lia. Hanc Prouinciam nobilissimam
multis Europæ Regnis longè præstan-
tiorē, Sereniss. Inuidissimusq; Prin-
ceps Albertus, huius nominis quintus,
filio suo Guilielmo, feliciter vita ce-
dens, reliquit gubernandam.

BAVARIAE PRINCIPVM No-
stri temporis origo.

Bauariæ Ducum, & Palatinorum
Rheni nostri temporis incunabula, ab
Othone Palatino à Dachavv, & Otho-
ne Palatino à Schiern, repetit Munster. *Munster.*
rus: Annales autem Bauariæ à Theo. *lib. . . cap.*
done primo illa ducenda common. *350. fol.*
strant. Illo nimirum, qui sub Clodo. *749.*
ueo, quinto Francorum Rege, Roma-
nas vires, ex ea Norici parte, quæ nunc
Bauaria inferior nuncupatur, summa
bellicæ virtutis, ac libertatis asseren-
dæ gloria, feliciter expulit. Quem non
minori cum laude, Theodo secundus
imitatus est, cuius prorsus inuicta ar-
ma, Romani ad Odingam fusi, ex-
ercitus clades docet memoranda. Ho-
rum omninò virtutem alij Boiorum
Principes viriliter prosequuti, dictam
Romanorum gentem trans Alpes,
in suam Italiam tandem reiecerunt,
sibi que ac posteris, vastissimam il-
lam Ditionem in hunc vsque diem
confirmarunt.

ALBERTI QVINTI, VTRIVS-
que Bauariæ Ducis, Familia.

Albertus huius nominis Quintus, vtriusque Bauariæ Dux, Inuictissimus Guilielmi V. vtriusq; Bauariæ Ducis, & Mariæ Jacobæ Badensis Marchionissæ filius, vti accepimus, natus est ipsis Martij Calendis, Anni 1528. Hic annorum octodecim cum esset, vxorem duxit Illustrissimam Annam, Ferdinandi primi, Cæsaris filiam, idque Anno 1546. sub initium Schmalkaldici belli, quo Philippus Hassiæ Lantgravius, & Iohannes Fredericus Saxonix Dux, inuictis Caroli V. Cæsaris viribus, profligati sunt. Suscepit ille ex charissima Coniuge sequentes liberos:

Carolus primogenitus fuit Anno 1547. qui admodum infans è viuus excessit.

Guilielmus vtriusque nunc Bauariæ Dux, is ex Illustrissima Renata Francisci Ducis Lotharingæ filia, aliquot iam suscepit liberos, natus Anno 1548. 29. Septemb.

Ferdinandus, Anno 1550. 29. Ianuarij.

Frede.

Fredericus Anno Domini 1551. is ante ætatem iuuenilem vita functus est.

Maria Maximiliana, Anno 1552. 3. Iulij.

Maria, Anno 1553. hæc Illustrissimo Carolo Austriae Archiduci nupsit.

Ernestus Leodien. Hildeshemen. ac Frisingen. Episcopus, Administrator Stabulen. &c. Anno 1554. 17. Decembris ante meridiem.

Obijt Inuidiosissimus Dux Albertus 9. Calend. Nouemb. Anni 1579. ætatis suæ Anno 51. cuius mater altero post filium anno diem clausit extremum, Serenissima verò Coniunx etiamnum Dijs propitijs superest. Hæc habui, quæ de Illustrissima Bauariæ Ducum familia dicere statui, ne Eburonum gens, incomparandæ Principis sui Prosapiæ omninò foret ignara.

H PROSO.

PROSOPOEIA
 AVGVSTAE EBVRO.
 NVM CIVITATIS.

Pleraq³ censentur cerealibus oppida cāpis,
 Sunt quae vitiferis nobilitantur agris.
 Aere Ephyre bimaris, clara est Noreia
 ferro,

Diuitias alijs pascua lata ferunt.
 Illa situ, specieq³ decus, famamq³ merentur
 Mœnibus hac laxis, adibus illa sacris.
 Pluribus insignis nomen dedit annis honestum.

Quo meat, & remeat velificata ratis.
 Hac Vrbes alia, & dum singula quaq³ potitur,
 Pœna effert ipsis cornua syderibus.
 Ast ego lata fruor simul omnibus, omnia diui

Leodien.
 terræ fer.
 tilitas.

In gremium quondam deposuere meum.
 Hic frugum omne genus, seu vis quæ falce putentur,
 Siue colona auido quas legat vsta sinu.
 Triticea imprimis segetes, Enuea quod olim,

Quamuis diuina consita gleba manu:
 Lasepitiſera quot non videre Cyrene,
 Tam sunt Hasbania rura beata mea.

Vitium
 vbertas.

Plurimus hic etiam Bacchus, gratissimus orſi
 Cum ferus ardentem Sirius vrit agros.
 Nemo mihi iactet summis quæ diuite vena
 Visceribus terræ forte metalla trahit,

Minera
 lium co.
 pia.

Hæc quoque dona mihi terræ pater, vberem dextra,
 Et dedit, & magno scœnore cuncta dedit.

Eruitur

Eruitur pinguis circum mea mœnia carbo,
 Asphaltum est, venas sulphuris intus alens.
 Quadringenta auri redeunt hinc milia in annos,
 Qua ditat ciues vtilitate meos.
 Nec ferri est vsura minor, sed & vbera plumbi,
 Vectigal grande & marmora nostra ferunt.
 Singula quis referat, quorum hic insigne macellū est,
 Capreolos pingues, langerumq; pecus?
 Quis referat varijs pomaria fructibus aucta?
 Alcinoi tantas non dedit hortus opes.
 Labraq; Nympharum, gelidos per compita fontes
 Qui mihi messe auras grataq; poela ferunt.
 Et te Mosa canam, nam quo tot munera celi,
 Si mutare alijs non datur vlla mihi?
 Ergo inter primos quos Gallia procreat amnes,
 Non tibi postremus Mosa feretur honos.
 Innumeris tua me felix beat vsibus ora,
 Et tuus innumeris alueus edit opes.
 Ora dat immensas siluas tectosq; focoq;
 Materiam, omnigenis lustraq; tuta feris.
 Prataq; vel denso passim redolentia saxo,
 Vel detondente pascua lata boui.
 Tu mihi squammiferi pecoris mille agmina nutris,
 Vicinis etiam sapè petita meis.
 Hic Salar, hic faria, gelidis quos Veseris vndis
 Vrtaq; precipites, sub tua tecta vehunt.
 Carne ambo solida, saxorum cultor vterque,
 Tergora punicis pictus vterque notis.
 Hac umbra & croceis mustela interlita guttis,
 Hac annis melior, flumina barbus amat.

Prodigio-
 sa ignium
 fomenta.

Marmo-
 ra.
 Pecudum
 abundan-
 tia.
 Hortoriū
 amœni-
 tas.

Mosæ flu.
 opes.

Prata.

Piscium
 copia.

Veseris,
 Vrta, &
 Amblua
 flu. Leo-
 dij Mo-
 sam in-
 fluunt.

Lucius Pisces ra-
 ri.

Lucius haud alijs vertit se suauior vndis,
Non alio Cyprinus dulcior amne natat.
Ille etiam, cui curua dedit vetus anchora nomen,
Maximus, haud rara est iurgite prada tuo.
Vilia ne numerem, vulgi solatia quae sic,
Ausonia Gallus voce poëta vocat.

Arborum
praestantia.

Sed dum ferre graues humero non abnuis aluos,
Quam magna ciues commoditate iuuat :
Per te quae deerant largo dat copia cornu,
Quae superant, alijs mutua distribuunt.
Hac ferrum exportant, tinctasq; bitumve glebas,
Et redemit alia merce, vel aere graues.

Gallici ac
Germani.
ci vinico.
pia.

Hac Bacchum excipiunt venientem ab diuite Rheno,
Hac Bacchi florem, Gallica vina petunt.
Quid referam immenso quae tenditur equore vallem,
Quam tuus aeternis diuidit amnis aquis ?

Montes.

Intercisa tamen paruis sine nomine rituis,
Tota viret pomis. gramine tota viret.

Aëris præ
cipua salu
britas.

Perflata hac Euris, zephyris genit alibus illac,
Non peste aut alia tangitur agra lue.
Præcipue iucunda noui cum tempora veris,
Malus odor atis purpurat alba rosis.

Collium
mira amē
nitas.

Perpetui cingunt colles, viridante corona,
Nec nisi qua medius laberis vlla via est.
Gracia decantat mendax Phœtica Tempe,
Sed regio non est equiparanda tux.
Hanc defessa animum cum lumine sæpè pererro,
Et iacet ante oculos obuia tota meos.
Non mihi tam pulchro credas maiora Theatro
Gaudia, maiorem surgere lætitiā.

Quam

Quam Pompeiana sistim spectator arena,
 Et videam quæ sit penè referre nefas.
 Hæc genius mihi cuncta meus, calumq̄ dederunt
 Cetera virtutis muner a, & artus erunt.
 Aspice, quæ leuo rutilat mihi pectora parma:
 Hæc nota deuictis durat ab Ausonijs.
 Quæ claudor muris, quæ mœnibus inclyt a surgo
 Vallis, & intactus vomere campus erat.
 Hæc valle, hoc campo cecidit Romana iuuentus,
 Hæc arua infecit sanguine Cott a suo.
 Ergo hoc posteritas virtutem ornauit auorum
 Insigni, & portis hæc dedit arma nouis.
 Illa etiam robur maiorum imitata, decusq̄,
 Non semel hostili sanguine tinxit agros.
 Sed neque post Romam floret locus alter in orbe,
 Quo plura emineant templa sacra ta Deo.
 Conuexis formosa tholis miranda columnis,
 Pleraque vel solo relligiosa sono.
 Flamini busq̄ habitata suis, quibus ampla recurrunt,
 Annua non dubio premia nexa solo.
 Hos inter genus omne virum, hic virtute parentum
 Nobilis, ille suo notior ingenio.
 Vis qui sensa Dei, caliq̄, arcana reuelet?
 Qui doceat quid fas, quid fieriq̄, nefas?
 Sacrorum queris canonum, legumq̄, peritos?
 Siste, sacerdotes res decet ista meos.
 Vis Epidauræi doctum præcepta magistri?
 Aut Pelusiaca qui subit arte Polos?
 Vis Heliconi adum sequitur qui castra sororum?
 Flamini bus sunt hæc otia multa meis.

Compa
ratio.

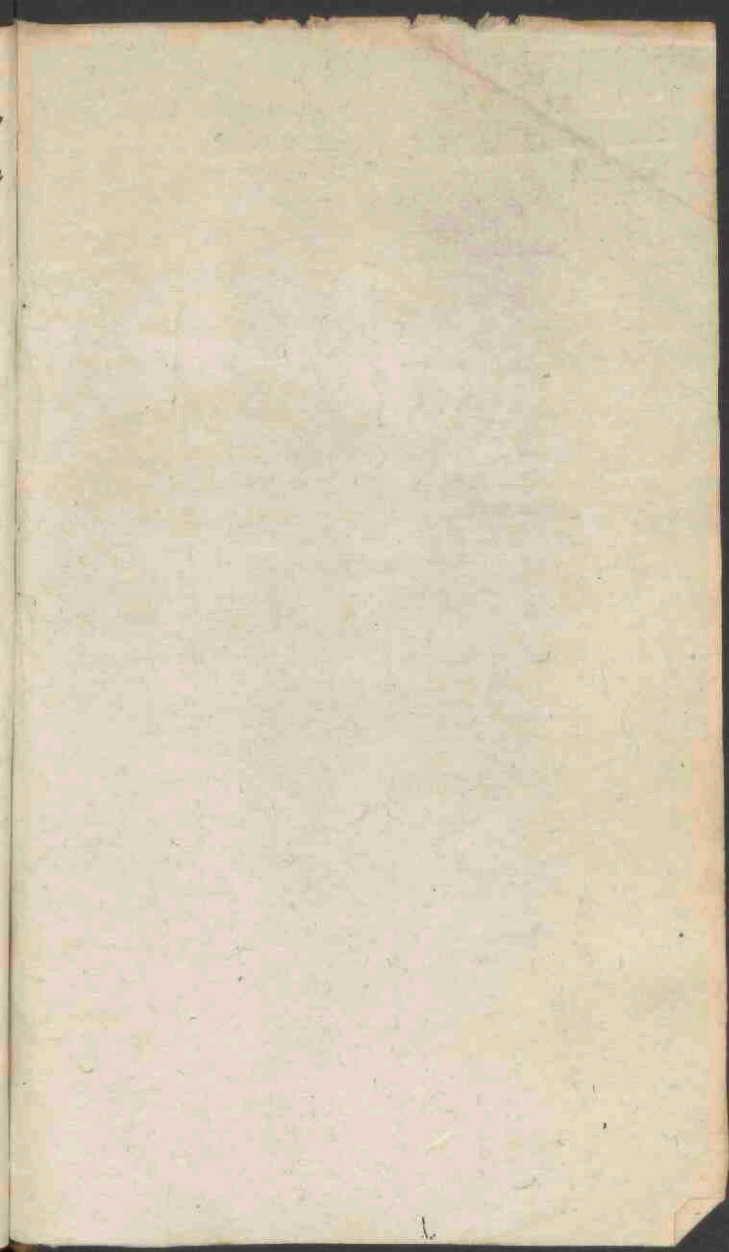
Romani
 exercitus
 ab Eburo-
 nibus fa-
 cta stra-
 ges.

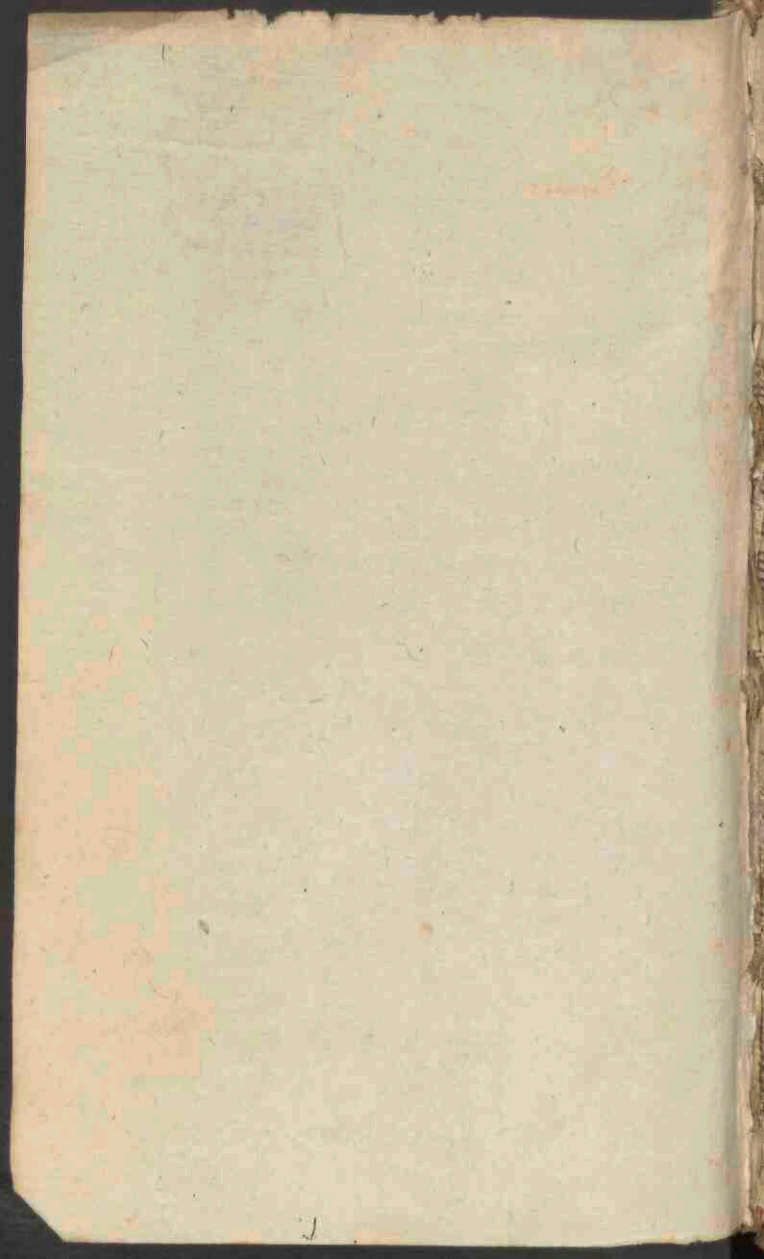
Sacrarum
 Aedium
 frequētia
 & maie-
 stas.

Cleri no-
 bilitas &
 doctrina.

Aedifici- Mitto domos veterum veneranda Palatia patrum,
 orū splen- Mitto opera artificii plurima ducta manu.
 dor. Mitto & Pontificis (Marcianum opus) ardua nostrī
 Incompa- Atria, duplicibus laxa peristylis.
 randum
 Principis Sed vos cara boni mea pignora cara Quirites,
 Palatium Ne fileam magno nomine iussit amor.
 Martia gens, semper duris exercita bellis,
 Ciuum Pro patrijs mortem docta subire foci.
 bellica Par tolerare famem & rebus presentibus vti
 virtus, Libertate calens, ingeniosa, proba.
 Viue diu felix, morbisq; orientibus obsta,
 Difficiles morbi, fastus, & inuidia.
 Te seruet, Princepsq; tuus, dominiq; sodales,
 Et tua ne prater Iura tribunus eat.

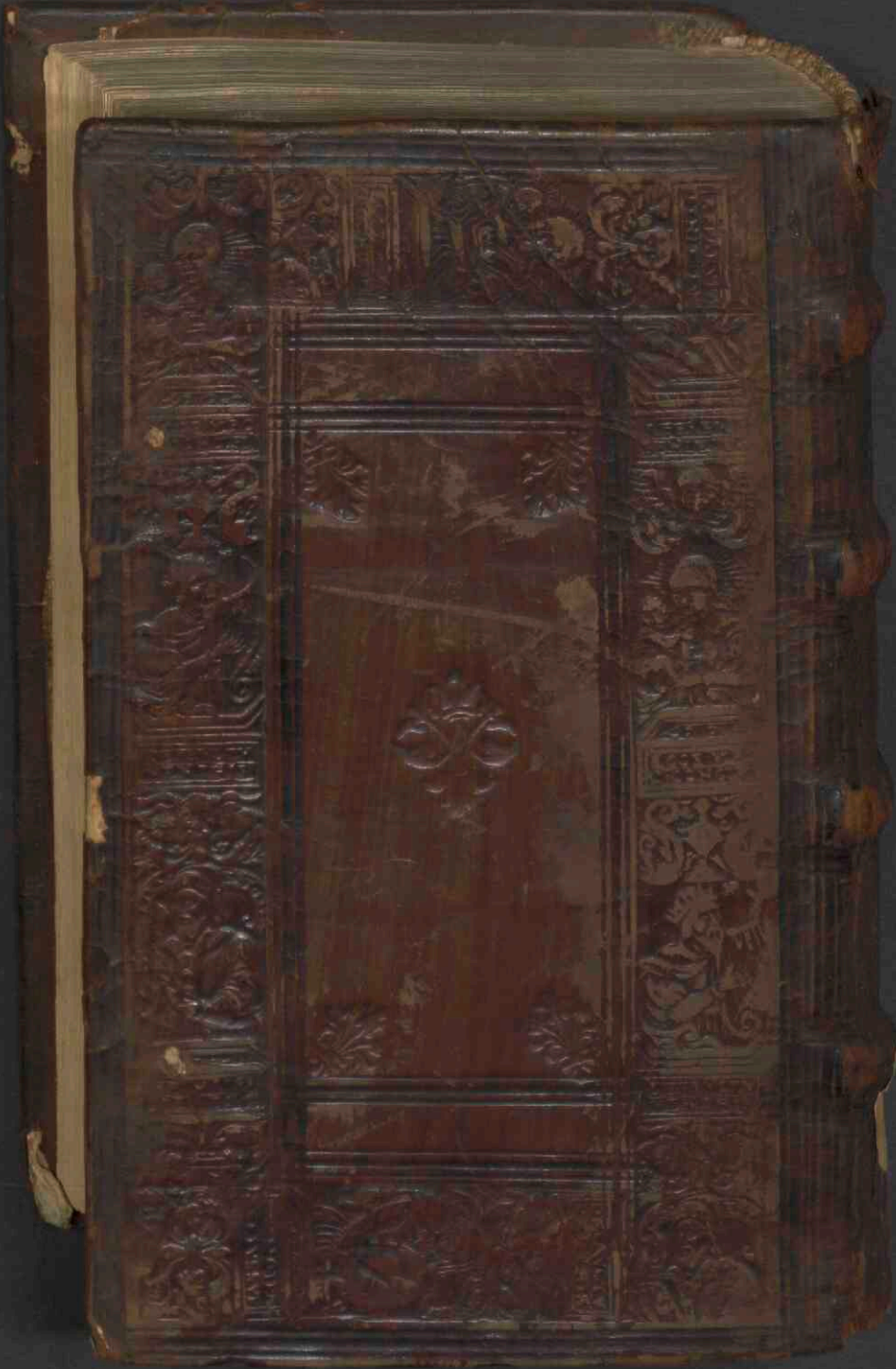
F I N I S.

significatum & nihil. **De** q. cor
pore; nihil; e' g'ntal' & leuat. u
punctu' a'ie & unctatib; no e'
g'ntal' neq; leuat. sig' aliud
est scdm q. dicitur; tunc no e'
punctu' u; unctat' corp' neq;
hui' g'ntatem. neq; leuatem
omno. **S**ig'or' au' q. oib; appi
b' simplicib; est motu' hui' no
est q. dicam nunc. qm' qm' cor
pa' simplicita' mouetur; pa'
dubio ipa' mouetur; motu' uo
tergo omno s'nd' fuit est mot'
e'ntial'. i' motu' q' u'ntat' in est
est e'nt' natural' **S**ig' inue
niatur; motu' aliqui' e'nt' e'nt'
est; pa' dubio motu' hui' aliud

clarum q. necessus eunt alie est
necessus natural'. q. si quies est
tunc est uolenta; tunc q. e'nt'
q. phisicam in ead' **de** phisic
lex au' est quiescentia aut mot'
sig' phisic' est quiescentia uol'
uentu' si mouentia in illa sup'
istum ubi & o'ientu' quia uol'
quiesca' prima. aut est quiesca'
quies uatural'. **N**ihil est ex eis q'
ad infinitu'. **S**ic est ex eis q'
possit' est e'. **S**i aut phisic'
primu' est motum semp' sic
dicitur q. tale quiesca' sup'
acti; & est tota e'nt' hui' motu'
tiam. tunc ubi mouetur cum u'
sit possibile ut uideat ad s'nti.

fuisse. Deus Opt. Max. C.T. magnanimos ac generosos conatus, ad nominis sui gloriam, Patriæ salutem, ac totius Ecclesię suę stabilitatem immensa sua bonitate prouehere dignetur.

DE BOIORVM ORIGININE, REBVS GESTIS, ET BAVARIE PRÆSTANTIA.

*Johan. Auentinus
Bauaria
chronogr.
Bernard.
monachus
Chremb-
monaste-
rien. &c.
Diodorus,
Plin. Pto-
lomaus,
Cato, de
origimb.
&c.*

BOiorum prima origo, ex Armenia ab authoribus classicis repetitur, qui scilicet inde paulò post diluuium in Vindeliciam, atque ad Istrum migrarint. Neque à vero id prorsus alienum videtur, cum primi populorum motus, ab vniuersali terrarum inundatione, illic initium duxerint. Postquàm autem in magnã gentem Boij excreuissent, gentis illius manus non exiguas in Galliam & Italiam exonerandę terrę gratia abiisse, vbi Græcis postmodũ, atq; Latinis scriptoribus, peracto Troiano bello, rerũ præclarę gestarum memoria, toti penè mundo innotuere. Originis huius fidẽ nobis

nobis facere videtur Bernrardus, dum ex militibus sub Frederico, ab Asiatica expeditione domum reuersus, audiuisse se se refert, procul ipsos in Asia ad Septentrionalem Armeniæ plagam, incolas reperisse, qui Boiorum sermonē exactè sonarent. quin & hodie pluri-
 mis Armeniorum corruptis vocabulis Boios vti manifestum est.

*Vvolgan-
 us Laz-
 us de gen-
 tiū trans-
 migr. tra-
 ctatu de
 Boijs.*

DE BAVARIAE INSIG-
 NIUM RATIONE.

Bauariæ Insignium rationem, ex hac causa adferri posse, scribit Auentinus: Psammeticum videlicet Aegypti Regem, vt gentium antiquitatem experietur, duos recens natos infantes, pastori educandos tradidisse serio, etiã ne quisquã cum eis colloqueretur, interdixisse, quo factũ est, vt cũ adoleuissent, fame aliquãdo coacti, inclamauerint: Becha: quam vocẽ Scytharũ ac Phrygũ esse postquã intelligeret Rex, originis antiquitatẽ vltro illis cõcessit. Atq; hæc dictio non solũ Germaniæ aliquot populis etiamnum permanet, verũ etiã Boiorum ipsi Principes, in